Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2 | Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt | Posamezni izvod 1,30 šil., mesečna naročnina 5 šilingov | P. b. b.

SLOVENSKI vestnik

Letnik XX. | Celovec, petek, 4. junij 1965 | Štev. 23 (1201)

Še enkrat prezidentske volitve

Vsak pošten državljan se mora najmanj čuditi ob komentarjih strank in časopisov, ki niso podpirali izvoljenega prezidenta Jonasa. Je že tako — zapadna demokracija zahteva najmanj dva kandidata, toda ista demokracija zahteva tudi brezpogojno priznanje rezultata, pa čeprav je ta morda neznaten, saj zadostuje za izvolitev tudi en sam glas večine. Zato je naravnost smešno govoriti o »rabli« ali »pičli« večini in še bolj neodgovorno govoriti o »pravcati zmagi« dr. Gorbacha. Ob takem pisanju so vse izjave o priznanju demokratične odločitve dejansko neresnične in jalove.

Smatramo, da je mesto državnega predsednika tako visoko, da bi po volilni borbi ne smelo priti do takih stališč, ki dejansko omalovažujejo položaj poglavarja države.

V ostalem so vse primerjave s prejšnjimi volitvami več ali manj nevzdržne, ker je treba vedno upoštevati trenutno specifično situacijo. Samo dejstvo, da je vsa država osem dni pred volitvami ob praznovanju obletnice vzpostavitve svobodne in neodvisne Avstrije brez izjeme slavila vrline bivšega kanclerja Raaba in da je po enem tednu po komentarjih desnice dr. Gorbach premagal tega velikega državnika, kaže, kam vodi taka neodgovorna propaganda. Dejstvo je samo to: 23. maja je imelo avstrijsko ljudstvo izbirati med kandidatom Jonasom in kandidatom dr. Gorbachom — in večina avstrijskega ljudstva se je odločila za Jonasa!

Mi smo veseli in ponosni, da smo bili v tej volilni borbi enotnega gledanja z večino avstrijskega ljudstva. Veseli pa smo še bolj, da se je tako odločila tudi večina v naših krajih.

Le to je dejstvo, pa čeprav skušajo nekateri prikazati prav ob izidu prezidentskih volitev sadove svojega prizadevanja. Kakorkoli se namreč primerja izid, številke govorijo svoj realni jezik. In le-te povedo, da je na dvojezičnem ozemlju dobil Jonas za 5882 glasov več, kot sta jih imeli pri deželnozborskih volitvah SPÖ in KPÖ skupaj in da je dr. Gorbach dobil 943 glasov manj, kot so jih na tem ozemlju pri deželnozborskih volitvah skupno dobile ÖVP in FPÖ ter Koroška volilna skupnost, katere eksponenti so od linije proti ÖVP pri deželnozborskih volitvah tekom dveh mesecev preskočili na linijo Gorbacha.

To zadnjo ugotovitev v prejšnji številki našega lista so nam omenjeni eksponenti hudo zamerili. Toda ta trditev ni naša izmišljotina, marveč jo utemeljujejo tudi še druga dejstva. Neposredno po deželnozborskih volitvah je n. pr. Volkszeitung avtomatično prištela vse glasove Koroške volilne skupnosti k svojim glasovom in na ta način prikazovala svojo moč, ne da bi bili eksponenti Koroške volilne skupnosti karkoli protestirali proti temu. Še bolj značilno pa je, da je ÖVP prav najbolj vidne predstavnike Koroške volilne skupnosti dr. Marka Dumpelnika in Mirka Kumra poslala kot svoja zastopnika v okrajni volilni odbor za velikovški okraj. Nam vendar nihče ne bo mogel dopovedati, da to kot nagrado za opozicijo!

Končno pa se gospodje sami ponašajo s svojimi »sadovi«, češ, da »je dr. Gorbach dobil v 40 občinah dvojezičnega ozemlja več glasov kot tedanji kandidat dr. Denk, kljub temu, da sta ga podprli tedaj tako ÖVP kot FPÖ«. In neposredno po tej ugotovitvi nadaljujejo: »Ako pomislimo še, kakšen je bil uspeh Koroške volilne skupnosti pri deželnozborskih volitvah marca meseca tega leta, potem vidimo, kako oblikuje v vedno večji meri Narodni svet politično življenje po občinah in v deželi«. Torej sami priznajo, da so skupaj z ÖVP in FPÖ tokrat podprli dr. Gorbacha kakor svojčas skupaj z ÖVP in FPÖ dr. Denka, ki so se mu prav tako klanjali kot tokrat dr. Gorbachu.

Zakaj potem zamera zaradi naše ugotovitve, ki niti ni tako jasno pokazala te povezave, kakor jo ugotavljajo sami v svojem listu?

Pa nič zato — tudi drugače držijo naše trditve, ker je kljub slikam iz Št. Jakoba, ki prikazujejo dr. Gorbacha v sredi med »predstavniki njihovega kulturnega, političnega in gospodarskega življenja«, slovensko ljudstvo dobro razumelo, da se je isti dr. Gorbach le nekaj minut prej še bolj prisrčno rokoval n. pr. z najožjim sodelavcem Maier-Kaibitscha, o katerem je prvi predsednik dr. Renner smatral, da spada zaradi svojega sodelovanja pri zločinski izselitvi naših ljudi pred ljudsko sodišče. Na drugi strani pa je prav tako vidno, da je na vsem našem ozemlju FPÖ brez izjeme volila dr. Gorbacha prav zaradi tega njegovega rokovanja in ne nazadnje iz protesta proti jasnim izjavam prezidenta Jonasa, podanim v prid manjšine v vsej javnosti v Pliberku, Železni Kapli in Velikovcu.

Večina našega ljudstva — to so ponovno potrdile tudi zadnje prezidentske volitve — stoji brez dvoma na strani napredka, demokracije in, da omenimo še moderni izraz, na strani dialoga. In to kljub obnovljene in prilagojene ter tako silno poudarjene nesodobne parole: Vse za vero, dom, cesarja!

DEŽELNI GLAVAR SIMA OB GOSTOVANJU SLOVENSKE FILHARMONIJE:

„Le s osebnimi stiki preko meja

lahko uspešno odstranjujemo pregrade med narodi“

Ko je zadnji ponedeljek orkester Slovenske filharmonije v okviru kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo gostoval v Celovcu, so Koroško obiskali tudi visoki uradni predstavniki SR Slovenije. V delegaciji, ki jo je vodil predsednik izvršnega sveta Janko Smole, so bili predsednik odbora za kulturo in prosveto republiške skupščine Ivo Tavčar, član izvršnega sveta Viktor Repič, sekretar za kulturo in prosveto pri izvršnem svetu Tomo Martelanc ter podpredsedniku komisije za mejna vprašanja pri izvršnem svetu bivši generalni konzul Boris Trampuž.

Tako pri večerji, ki jo je gostom iz Slovenije priredil deželni glavar Sima, kakor tudi na sprejemu, ki je bil po koncertu v reprezentančnih prostorih deželne vlade, sta deželni glavar Sima in predsednik izvršnega sveta Smole naglasila pomen, ki ga ima kulturna izmenjava za razvijanje prijateljskih odnosov med sosednima deželama.

Deželni glavar Hans Sima je v svojem govoru najprej spomnil na čase, ko prizadevanje za kulturno sodelovanje še ni bilo deležno splošnega priznanja, marveč so gotovi krogi to dejavnost še močno osporavali. „Zato se toliko bolj veselimo, ko danes tudi v naši deželi vsi pozdravljajo to naše skupno prizadevanje, ki je bilo v zadnjem času deležno priznanja tudi na najvišjem mestu. Pokazalo se je, da se iz malih začetkov lahko ustvari zelo veliko; izkazalo se je, da se ljudje, če imajo voljo, zbližajo tudi preko ovir. Pred osmimi tedni, ko smo imeli tukaj ljubljansko opero, nam je bivši deželni glavar Wedenig priporočal, naj nadaljujemo to uspešno pot in ob tej priložnosti vam zagotavljam, da bom to rad napravil, kajti prepričan sem, da le z osebnimi stiki preko meja lahko uspešno odstranjujemo pregrade med narodi. Koroška in Slovenija imata že stare medsebojne vezi in le-te hočemo dalje utrjevati v korist miru in dobrega sosedstva. Danes smo znova videli, da glasba v posebni meri zbližuje ljudi, zato bi samo želel, da bi prišlo še do prav mnogih takih obiskov.“

Uspešno poslanstvo kulturne izmenjave pri utrjevanju prijateljskih odnosov je poudaril tudi predsednik izvršnega sveta Janko Smole, ki je med drugim dejal: „Naše dolgoletno sodelovanje je dokazalo, da je to edino pravilna in konkretna govorica, ki nas povezuje in zbližuje. Neposredni stiki med odgovornimi činitelji obeh dežel in držav so pokazali in dokazali, da bomo imeli tudi v bodočnosti široko polje skupnega seznanjanja o dejanski stvarnosti v obeh deželah in o nadaljnjih možnostih skupnega sodelovanja. To sodelovanje ima še poseben pomen zaradi slovenske manjšine na Koroškem, ki lahko bistveno prispeva k dobrim odnosom, k našemu sporazumevanju in prijateljskemu sodelovanju. Zagotovitev zaščite jezika, kulture, šole, običajev in enakopravnosti na vseh področjih družbene dejavnosti narodnostne manjšine je že dognano načelo sodobne države. Ker se prištevamo k sodobnim državam, smo tako pri vas kakor tudi pri nas, kjer imamo več narodnostnih manjšin, prevzeli to načelo, ki nam je dokazalo — kakor so to ponovno pravilno izjavili tudi vaši vodilni državniki — da narodnostnih manjšin ne smatramo za breme države, temveč za njeno kulturno in družbeno obogatitev.“ Ko je izrazil prepričanje, da bodo dosedanje izkušnje prispevale k nadaljnjemu razvijanju sodelovanja med obema deželama, se je predsednik Smole deželnemu glavarju Simi zahvalil za prisrčni sprejem ter ga z njegovimi sodelavci povabil na obisk v Ljubljano.

Slavnostnega sprejema na čast uradnim gostom in umetnikom iz Slovenije so se udeležili številni predstavniki koroškega političnega in kulturnega življenja ter zastopniki koroških Slovencev.

Vojaška parada

ob zaprisegi novega zveznega prezidenta

Ministrski svet je na torkovi seji določil potek slavnosti ob zaprisegi novega zveznega prezidenta Jonasa, ki bo prihodnjo sredo.

Zaprisega bo ob 10. uri na skupnem zasedanju parlamenta in zveznega sveta; ob 11. uri bo sledila vojaška parada, kot je bila prirejena tudi ob zaprisegi prejšnjega prezidenta dr. Schärfa; ob 12.30 uri bo kancler dr. Klaus, ki trenutno vrši tudi dolžnosti državnega poglavarja, predal posle novemu prezidentu, nato pa se bo sestal ministrski svet, da sklene formalno ostavko zvezne vlade.

Kulturna izmenjava

med Koroško in Furlanijo

Le nekaj dni pred gostovanjem Slovenske filharmonije v Celovcu je prišlo do nove manifestacije tudi v okviru uradne kulturne izmenjave med Koroško in Furlanijo. Koroški deželni simfonični orkester in celovški moški pevski zbor sta obiskala Videm, kjer sta priredila koncert, ki je vzbudil veliko zanimanje med tamkajšnjim prebivalstvom.

Ob tej priložnosti je predsednik avtonomne dežele Furlanije-Julijske krajine dr. Berzanti podprl nedavno pobudo koroškega deželnega glavarja Sime, naj bi tradicionalno kulturno izmenjavo med Koroško in Furlanijo razširili na celotno deželo. Predsednik Berzanti je poudaril, da je avtonomna dežela Furlanija-Julijska krajina, v katere okvir spadajo videmska, tržaška in goriška pokrajina, živo zainteresirana na čim tesnejših in prijateljskih odnosih s sosednimi deželami. S Slovenijo so bili stiki že vzpostavljeni, zaželjeno pa bi bilo podobno sodelovanje tudi s Koroško.

Salomonska odločitev v zadevi Borodajkewicz

Dunajski visokošolski profesor Taras Borodajkewicz že dolge tedne in mesece zaposluje avstrijsko javnost. Njegove izjave, v katerih se je priznal k svoji nacistični preteklosti, so bile v zadnjem času tudi predmet posebne preiskave, ki jo je uvedlo državno pravdništvo, prav tako pa se bo morala z njegovo zadevo baviti visokošolska disciplinarna komisija.

Državno pravdništvo je svojo preiskavo zaključilo in prišlo do naravnost salomonske odločitve: ugotovilo je namreč, da se Borodajkewicz sicer ni pregrešil zoper zakon o prepovedi nacistične dejavnosti in je zaradi tega treba ukiniti proti njemu uvedeno sodno preiskavo, pač pa je njegovo zadržanje takšno, da mu je treba onemogočiti nadaljnje vplivanje na študentsko mladino.

Kljub tej precej dvoumni odločitvi pa je državno pravdništvo nedvoumno ugotovilo, da Borodajkewicz v ničemer ni preklical svojih izjav oziroma da se ni distanciral od svoje nacistične preteklosti. Nasprotno je v zaključnem poročilu rečeno, da iz njegovih izjav nedvoumno izhajajo antisemitske tendence, zato je državno pravdništvo tudi mnenja, da takemu človeku ne more biti poverjena vzgoja avstrijske mladine.

Važne spremembe v avstrijski KP

Prejšni teden je na Dunaju zasedal 19. kongres Komunistične partije Avstrije, katerega so se udeležile tudi delegacije iz številnih drugih držav. Kongres je vzbujal zanimanje tudi v nekomunističnih krogih, njegovemu poteku in zlasti njegovim sklepom pa pripisujejo važnost celo tisti, ki sicer zelo vzvišeno gledajo na komunistično gibanje v Avstriji.

Temu se ni čuditi, kajti letošnji kongres se je bistveno razlikoval od prejšnjih. To velja predvsem za vzdušje, ki je vladalo na njem. Zbrani delegati niso le poslušali lepo prikrojena poročila in doneče fraze, marveč so aktivno posegli v razpravo in zelo kritično presojali delo dosedanjega vodstva. Brez vsakega olepšavanja so bili ugotovljeni vzroki, zakaj se komunistično gibanje v Avstriji v povojnih letih ni moglo bolj uspešno uveljaviti v političnem življenju in z vso odločnostjo je bilo povedano, da bo treba izvesti temeljite spremembe — ne samo v vodstvu, marveč tudi v politični liniji — če se hoče zagotoviti boljše izhodišče za bodoče delo.

Zahteve po spremembah so dobile izraz v sklepih, ki jih je sprejel kongres. V vodstvo so prišli mnogi novi ljudje in tudi mesto predsednika stranke je prešlo v mlajše roke: novi predsednik je postal komaj 41-letni Franz Muhri, medtem ko je bil dolgoletni predsednik Johann Koplenig izvoljen za častnega predsednika. Bodoče naloge pa so bile začrtane v »programu o notranjepolitičnem razvoju«, v katerem je kongres nakazal širšo platformo delovanja stranke, ki se hoče zavzemati za »največjo akcijsko enotnost delavskega razreda in vseh demokratičnih sil v državi«.

Nacionalizem in rasizem

sta največja nevarnost za mir

Za minulo nedeljo — „Nedeljo miru“ — so avstrijski škofje naslovili na vernike skupno pastirsko pismo, v katerem so opozorili na zadnjo božično poslanico papeža Pavla VI. V njej je papež pozval narode, naj napravijo konec rasizmu in nacionalizmu, ki razcepljata narode in ustvarjata sovražnosti med različnimi narodnostnimi skupinami.

Tudi avstrijski škofje so v svojem pastirskem pismu kot glavne vzroke, ki ogrožajo mir, navedli: nacionalizem, ki razdvaja narode; stremljenje po oblasti, ki pogosto ne pozna meja; rasizem, ki hoče lastni narod postaviti nad vse ostale: militarizem, ki brezmejno veča vojaške izdatke; razredno miselnost, ki ob izključitvi vseh drugih misli le na lastno socialno plast. Vsi ti vzroki so krivi, je rečeno v pastirskem pismu, da današnja človeška družba kljub tehničnemu in gospodarskemu napredku kaže žalostno in bridko podobo razprtije, sovraštva in ogroženega miru. —

Vsekakor je značilno, da „Volkszeitung“ (glasilo koroške ÖVP) in „Kleine Zeitung“ (glasilo katoliške založbe) tega pisma nista objavili, čeprav si sicer zelo radi lastita monopol v verskih vprašanjih. Morda pa so gospodje ozlovoljeni, ker je kardinal dr. König prejšnji teden zavrnil očitke, zakaj se avstrijski škofje pri letošnjih prezidentskih volitvah niso „dovolj jasno“ zavzeli za kandidata ÖVP. Kardinal je namreč nedvoumno povedal, da hoče cerkev stati izven dnevnega političnega boja in bi bilo žalostno, če bi katoliški laiki tudi v družbeni in politični dejavnosti potrebovali navodila škofov.

Pomoč državam v razvoju

S prvim zasedanjem sveta Konference OZN o trgovini in razvoju, ki se je končalo 1. maja, je začel delovati nov mehanizem Združenih narodov, ki ima nalogo, da pripomore k ustvarjanju boljšega svetovnega gospodarskega reda in ki naj prinese neogibno potrebne novosti v obstoječe mednarodne gospodarske odnose.

Omenjeni svet sestoji iz predstavnikov 55 držav, izvoljen pa je bil ob koncu prve konference OZN o trgovini in razvoju koncem junija lanskega leta. 31 držav pripada skupini držav v razvoju, 18 skupini razvitih evropskih in izvenevropskih držav, 6 pa skupini držav s centralnim planskim gospodarstvom. Po resoluciji Generalne skupščine OZN ima ta svet nalogo, da opravlja delo konference o trgovini in razvoju, kadar ta ne zaseda in da skrbi za izvajanje njenih priporočil in sklepov.

Na prvem zasedanju je svet sprejel program dela, določil mandate svojih štirih komisij in sklepal o svojem stalnem sedežu. Pri pogajanjih o teh vprašanjih je prišlo do dveh nasprotujočih si stališč. Po prvem stališču naj bi bili tako program kot mandati komisij kar najbolj splošni, dobili naj bi samo splošne okvire, ne da bi se spuščali v konkretna vprašanja in ne da bi jim svet dajal konkretne naloge. To stališče so zastopale zahodne industrijske države. Njim nasproti so države v razvoju vztrajale na stališču, naj bodo program dela in mandati komisij jasni, precizni in določeni. To stališče, ki so ga podprle tudi evropske socialistične države, si je svet osvojil za delo do prihodnje konference, ki je predvidena za pomlad 1966.

Program dela predvideva vrsto problemov, ki se jih svet hoče lotiti na svojem drugem zasedanju avgusta tega leta. Med njimi je poročilo komisije za primarne proizvode, ki mora v svojem delu posvetiti posebno pozornost tistim proizvodom, pri katerih je položaj na trgu danes posebno težaven. Istočasno pa mora ugotoviti tudi napredek pri izdelavi splošnega sporazuma o primarnih proizvodih. Komisija za industrijo bo podala poročilo in priporočila glede neposrednih ukrepov, ki naj bi olajšali izvoz industrijskega blaga iz držav v razvoju. V njeno pristojnost pa sodi tudi poročilo o odobravanju prednosti za industrijske izdelke, ki izvirajo iz držav v razvoju.

Na drugem zasedanju bo svet posvetil pozornost tudi problemom, ki ostajajo v trgovinskih odnosih med Vzhodom in Zahodom. Svet bo razpravljal o načelih, ki naj bi vladali v mednarodnih gospodarskih odnosih. Za tem je v začetku prihodnjega leta predvideno tretje zasedanje sveta, ki bo posvečeno razpravi o finančnih vprašanjih, ki jih bo odprlo poročilo komisije za neblagovni promet in finance ter poročilo Mednarodne banke za obnovo in razvoj o dopolnilnem financiranju izgub, ki jih trpijo države izvoznice primarnih proizvodov zaradi neugodnega gibanja cen v svetu.

Mandati, ki so jih komisije dobile, v glavnem ustrezajo predlogom, ki so jih dale države v razvoju. Z njimi je bil na poti pomoči državam v razvoju napravljen pomemben korak naprej. Z njimi in z delovnim programom sveta je bila ostvarjena solidna podlaga tudi za bodoče delo komisije OZN o trgovini in razvoju. Le-ta pa je v največji meri sad sodelovanja, za katerega so države v razvoju pokazale svojo pripravljenost pred in med prvim zasedanjem sveta. Če ne bi bile soglasne in če ne bi nastopale enotno, bi verjetno dobil pri glasovanju premoč predlog industrijsko razvitih držav, s čemer bi se potem sadovi tega zasedanja zgubili v pesku.

Povpraševanje za boljšimi živili narašča

Primerjava potrošnje živil med letom 1953 in 1964 kaže, da je v tem razdobju v naši državi močno narasla potrošnja klobas, perutnine, masla, margarine, jedilnega olja, jajc, zelenjave ter sadja in sadnih izdelkov. V istem razdobju pa je močno nazadovala porošnja kruha, zdroba, teletine, živalske masti in krompirja. Najbolj očitno je v tem razdobju nazadovanje potrošnje krompirja, ki je nazadovala skoraj za tretjino na 47,65 kg na osebo in leto. Skoraj enako je nazadovala potrošnja črnega kruha in sicer za 18,76 kg na 55,6 kg. Potrošnja masti pa je nazadovala za 4,5 kg.
Najmočneje je v tem razdobju narasla potrošnja sadja in sadnih izdelkov in sicer za 30 kg na 71,23 kg na osebo in leto. Na drugem mestu naraščanja stoji potrošnja klobas, ki je narasla za 7 kg na 20,29 kg.

Iz tega premika potrošnje, ki ga povzemamo po letni gospodinjski statistiki dunajske delavske zbornice, vidimo, da potrošnja živil rastlinskega izvora, izvzemši sadje, zelenjavo, margarino in jedilna olja, vedno bolj nazaduje in da narašča potrošnja živil živalskega izvora, izvzemši teletino, čemur pa je krivo nazadovanje ponudbe klavnih telet. Potrošnja teletine na osebo in leto je od leta 1953 nazadovala od 2,66 kg na 1,14 kilograma, medtem pa je potrošnja znatno cenejše perutnine narasla za okoli 800 % na 6,27 kg.

Taista statistika sicer govori tudi o nazadovanju potrošnje govedine in svinjskega mesa za dober kilogram, z ozirom na močni porast potrošnje klobas (za 7 kg) pa je očitno, da zaradi tega skupna potrošnja teh vrst mesa stalno narašča. Leta 1953 je znašala potrošnja klobas v naši državi komaj dve tretjini potrošnje teletine, govedine in svinjskega mesa, lani pa je bila skoraj za eno četrtino višja.

Pri maščobah je leta 1953 stala na prvem mestu svinjska mast. Njena potrošnja je na osebo in leto znašala 5,41 kg, leta 1964 pa je znašala le še 0,99 kg. Temu nasproti je potrošnja margarine narasla za 2,79 kg, potrošnja jedilnega olja za 2,13 kg, potrošnja masla pa za 0,69 kg na skupno 19,74 kg nasproti 13,14 kg leta 1953. Razmeroma močno se je v tem razdobju povečala tudi potrošnja jajc, ki je narasla od 137 na 225 komadov na leto in osebo.

Na izdatkih za živila in nasladila so bili lani najbolj udeleženi izdatki za meso in klobase. Znašali so 23,6 % in so v primerjavi z letom 1963 narasli za 1,3 %. Na drugem mestu so bili izdatki za mleko, mlečne izdelke in jajca s 15,3 %. Tudi ti izdatki so za malenkost narasli. Na tretjem mestu izdatkov za živila in nasladila sta bila lani sadje in zelenjava, na četrtem mestu živila iz žita, na zadnjem mestu pa sladkor in izdelki iz sladkorja.

KONCEM OKTOBRA NA DUNAJU:

Največja konferenca o letalskem prometu

V času od 25. do 30. oktobra bo imela IATA — mednarodna organizacija za letalski promet — na Dunaju svojo 21. generalno skupščino, na kateri se bodo zbrali predstavniki 94 letalskih družb sveta. Skupno pričakujejo na tej skupščini okoli 500 delegatov in opazovalcev.

Na dnevnem redu skupščine bodo zanimiva vprašanja, kot so vprašanje mednarodnega sodelovanja v letalskem prometu, osnove bodočih ureditev tarif, nadalje vprašanja, ki so povezana z uvedbo velikih letal z 280 in več sedežev v mednarodni letalski promet ter vprašanja, ki jih je treba rešiti v zvezi z naraščanjem števila reaktivnih potniških letal.

Na tej skupščini bo mesto predsednika IATA prevzel direktor avstrijske letalske družbe AUA, dr. Lambert Konschegg, ki je bil na to mesto izvoljen že na lanski skupščini.

Solidna gospodarska politika podržavljene industrije

Podržavljena industrija naše države se je tekom leta 1964 precej opomogla. Njeni trgovski posli z inozemstvom so se v primerjavi z letom 1963 kljub močni konkurenci drugih držav po obsegu blaga povečali za eno tretjino, po vrednosti pa za eno petino.

K temu porastu so v prvi vrsti pripomogli vzpostavljeni kontakti z vzhodnimi in jugovzhodnimi evropskimi državami in s tem ustvarjeni pogoji skupnega nastopanja in sodelovanja na tretjih tržiščih. Podržavljena industrija in njeni predstavniki — med njimi zlasti vicekancler dr. Pittermann — so s temi kontakti tudi privatni industriji odprli nove možnosti uveljavljanja v svetovni trgovini. Tako je n. pr. prav zaradi teh kontaktov lani izvoz jekla močno narasel. Več kot tretjina avstrijskega izvoza jekla je šla v sosedne vzhodnoevropske države ter na Bližnji in Daljni vzhod.

Nova tržišča so omogočila, da je lani podržavljena industrija lahko za 6 odstotkov dvignila svojo proizvodnjo, svoj brutopromet pa celo za 9 odstotkov. Njeni dohodki iz eksporta so se povečali za 7,8 odstotka. S tem je vendar njena udeležba na avstrijskem skupnem eksportu znašala še vedno le 25,7 odstotka in je bila celo za 1,2 odstotka nižja kot leta 1963, čeprav se je njen izkupiček na eksportu povečal za 700 na 9670 milijonov šilingov. Prav to pa kaže, kako so podržavljeni industriji potrebna nadaljnja nova tržišča in nove možnosti udeležbe na industrijski kooperaciji z drugimi državami.

Glavni delež na eksportu je imela podržavljena industrija železa in jekla in sicer 6860 milijonov šilingov, kar je za 560 milijonov šilingov več, kot je znašal leta 1963.

Absolutni brutopromet podržavljene industrije je lani znašal 26,9 milijarde šilingov in se je tekom lanskega leta dvignil za 9,3 odstotka. Najbolj se je lani ta promet povečal v kemični industriji in sicer za 12 odstotkov, po vrsti pa sledijo industrija železa in jekla z 11, elektroindustrija z 10, industrija strojev z 8,5 in industrija olj s 6,4 odstotka povečanja.

Novi gospodarski kontakti z Romunijo

Avstrijski gospodarski krogi so z nedavno avstrijsko industrijsko razstavo v Bukarešti zadovoljni. Razstavo, ki je bila začetkom maja odprta skozi 10 dni, je obiskalo okoli 100.000 ljudi. Namen te razstave je bil, da bi avstrijska industrija seznanila romunsko gospodarstvo s svojo proizvodnjo in s svojimi dobavnimi pogoji, kar je toliko bolj pomembno, ker se s tem naši industriji odpira možnost, da se s svojimi dobavami vključi v prihodnjo romunsko gospodarsko petletko, ki bo stopila v veljavo 1. januarja 1966 in ki jo bo romunski parlament tekom julija sklenil. Za Avstrijo je tudi Zahodna Nemčija priredila v Romuniji podobno industrijsko razstavo.

Razstava je prinesla naši industriji nove možnosti sodelovanja z Romunijo in z njeno industrijo na tretjih tržiščih, zlasti na Bližnjem in Daljnem vzhodu. Na tem področju je pričakovati, da se bo obstoječe sodelovanje, v katerega sta zlasti vstopili veliki podjetji Simering—Graz—Pauker AG in ELIN, v bodoče še bolj razvilo. Veliko pa je bilo na razstavi tudi zanimanje za zdravniško in zobozdravniško orodje in za zdravila, nadalje za izdelke pletilstva, umetnostne obrti, filmske industrije in industrije konzumnega blaga, po katerih ima Romunija tudi precejšnjo potrebo. V Bukarešti so avstrijskim predstavnikom in razstavljalcem zagotovili, da bo Romunija v skladu s svojo gospodarsko rastjo del teh potreb krila tudi z nakupi v Avstriji.

OD NEDELJE NAPREJ:

Po asfaltnem traku ob jugoslovanski jadranski obali

700 km moderne ceste od Trsta preko Pulja, Rijeke, Zadarja in Splita do Dubrovnika

Jugoslavija, predvsem pa kraji in prebivalstvo njenega primorja, so slavili v nedeljo velik dogodek, uspeh velikega dela in velikih investicij. Pri Pantanu blizu Trogira so na jadranski turistični cesti prerezali trak in s tem odprli njen nadaljnji odsek med Šibenikom in Debelim brijegom na meji med Hrvatsko in Črno goro. S tem je na območju SR Slovenije in Hrvatske jadranska magistrala dokončana. Dolga je 700 km, njena širina pa znaša 7,5 m. Odsek med Šibenikom in Debelim brijegom je dolg 291 kilometrov.

Zgrajena cesta je za razvoj turizma ob istrski obali in zdolž Dalmacije velikega pomena. Ta cesta bo gospodarski razvoj krajev ob jugoslovanski jadranski obali in njenega zaledja odločilno pospešila, evropskim turistom pa bo nudila nadaljnjih možnosti spoznavanja teh krajev in preživljanja poletnega dopusta in oddiha.

Jadranska magistrala sodi med najmodernejše evropske ceste, hkrati pa je tudi eden najlepših uspehov na področju sodobne tehnike gradnje cest. Graditelji, ki so jo speljavali po eni najlepših evropskih pokrajin, so morali odpraviti vrsto „edinstvenih" ovir, ki jih je postavila večinoma skalovita in razsekana dalmatinska obala njihovim načrtom nasproti. Toda le-te so sedaj premagane in s prebivalstvom te obale se ob doseženi zmagi nad silami narave lahko veselijo turisti in avtomobilisti sveta.

POŠIROKEM SVETU

MOSKVA. — Ob dvajsetletnici zmage nad Hitlerjevo Nemčijo je bilo glavno mesto Sovjetske zveze Moskva razglašeno kot „herojsko mesto". Ta naziv so Moskvi podelili v znamenje priznanja za množično junaštvo, pogum in vztrajnost Moskovčanov v drugi svetovni vojni.

PARIZ. — Francoski predsednik de Gaulle je na svojem potovanju po zahodnih predelih države govoril o potrebi, vzpostaviti novo ravnotežje na svetu, drugačno od tistega, ki so ga dosegli konec druge svetovne vojne na konferenci v Jalti. To ravnotežje je po izjavi de Gaulla slonelo na hegemoniji dveh držav, ki bo — če bi trajala še naprej — ogrozila svetovni mir. „Novo ravnotežje sil", kakor si ga zamišlja francoski predsednik, pa naj bi slonelo na neodvisnosti in odgovornosti vsake posamezne države. Pri vzpostavitvi novega ravnotežja in drugačnih odnosov v sodobnem svetu pripisuje de Gaulle Franciji posebno mesto.

BEOGRAD. — Kakor smo poročali že v zadnji številki našega lista, bo predsednik SFR Jugoslavije Josip Broz Tito v kratkem obiskal Vzhodno Nemčijo. To je bilo zdaj uradno potrjeno tudi v Beogradu, kjer pravijo, da se bo predsednik Tito na povabilo predsednika državnega sveta Nemške demokratične republike Walterja Ulbrichta od 8. do 13. junija mudil na uradnem obisku v tej državi.

MEXICO CITY. — Direktor mehiške nacionalne komisije za atomsko energijo je izjavil, da bi Mehika lahko izdelala svojo atomsko bombo, vendar bi bilo to v nasprotju z njenimi cilji. Poudaril je, da v Mehiki ne bodo dopustili proizvodnje jedrskega orožja niti ne oporišč, s katerih bi bilo mogoče izstrelievati tako orožje. Opozoril je na zahtevo Mehike, po kateri bi Latinsko Ameriko razglasili za brezatomsko cono, ter napovedal, da bodo v mehiškem mestu Salazarju ustanovili univerzo, na kateri bodo strokovnjaki iz Mehike in drugih držav Latinske Amerike predavali o miroljubni uporabi jedrske energije.

NEW YORK. — Ugledni časopis „New York Times" je poročal, da je Amerika največji prodajalec orožja na svetu, saj proda letno raznim državam za 1,5 milijarde dolarjev raznega orožja. Pomočnik ameriškega obrambnega ministra pa je izjavil, da bo Amerika leta 1967 lahko prodala orožja za 5,4 milijarde dolarjev, leta 1971 pa bi ga lahko prodala za najmanj 10 do 15 milijard dolarjev. Kot glavni razlog za prodajo ameriškega orožja v tujini je navedel težnjo po zmanjšanju ameriškega plačilnega primanjkljaja.

BANGKOK. — Francija je obvestila vodstvo pakta SEATO, da odpoklicuje svoje vojaško osebje iz štaba te organizacije. Poučeni krogi pravijo, da Francija tega svojega sklepa ni pojasnila, niti ni obvestila SEATO, ali bodo dosedanje njene vojaške predstavnike zamenjali novi. Francoska poteza je verjetno v zvezi z novo politiko, ki jo vodi Francija v Aziji in katera se bistveno razlikuje od ameriške v tem delu sveta.

KARAČI. — Po dokončnih podatkih o žrtvah ciklona, ki je pred nedavnim divjal v vzhodnih predelih Pakistana, je bilo ubitih 12.726 ljudi, pogrešajo pa jih 922.

NEW YORK. — Generalni sekretar OZN U Tant je v nekem govoru dejal, da ni samo deplasirano, ampak je naravnost smešno oznanjati prednosti demokracije, človeško dostojanstvo in osnovne človeške pravice dvema tretjinama ljudi na svetu, ki nimajo dovolj živeža, dovolj obleke in normalnih stanovanj. Zdravilo za to po mnenju U Tanta ni v razglašanju idej o parlamentarni demokraciji, ampak v tem, da odpravijo vzroke nepismenosti, bolezni in revščine. Treba je prodreti v bistvo problema, če naj se načela OZN uveljavljajo v vseh delih sveta.

KÖLN. — Sodišče v Kölnu (Zahodna Nemčija) je obsodilo esesovskega narednika Otta Kaiserja na 15 let prisilnega dela. Obsojeni Kaiser je v nacističnem koncentracijskem taborišču Sachsenhausen mučil do smrti več kot sto zapornikov.

MADRID. — Deset katoliških organizacij iz Barcelone je objavilo skupno sporočilo, v katerem protestirajo proti početju Francove policije, ki zapira in muči po zaporih delavske aktiviste zaradi njihovega sodelovanja pri stavkah. Večje število zaprtih delavcev so zadnje mesece v preiskovalnih zaporih zasliševali prav po gestapovskih metodah, namreč neprestano 30 do 32 ur.

LUSAKA. — Predsednik komiteja OZN za dekolonizacijo Sori Coulibaly je izjavil, da afriško prebivalstvo v Južnoafriški republiki ne bo imelo drugega izhoda, kot da zgrabi za orožje, da bi zaščitilo svoje pravice, če bo rasistična vlada v tej deželi še naprej ignorirala sklepe OZN glede ukinitve rasistične diskriminacije. Napovedal je tudi nove ukrepe in sankcije proti južnoafriški vladi.

KAIRO. — Po vesteh iz Kaira bo predsednik Združene arabske republike Naser v kratkem odpotoval v Alžir, kjer bo imel razgovore z alžirskim predsednikom Ben Belo.

MADRID. — Javni tožilec v Madridu je zahteval, naj sodišče obsodi nekega baskovskega duhovnika na tri leta zapora in denarno globo 200.000 pezet, ker je „žalil šefa države in špansko državo". Omenjenega duhovnika so obtožili, da je podpiral skupino mladincev, ki so protestirali proti Francovemu režimu ter pri tem poteptali Francovo sliko in državno zastavo. Javni tožilec je izjavil, da je duhovnik ob taj priložnosti hujskal mladince z besedami: „Kar nadaljujte, po tej poti je treba iti."

NEV YORK. — Sovjetska delegacija v OZN je predlagala, naj razorožitveni odbor OZN skliče v prvi polovici prihodnjega leta svetovno konferenco, na kateri bi se sporazumeli o prepovedi uporabljanja jedrskega orožja. Tozadevna resolucija poziva vse države, ki imajo jedrsko orožje, naj še pred podpisom sporazuma izjavijo, da ne bodo nikoli uporabljale prve tega orožja. Hkrati je Sovjetska zveza pozvala vse države, naj ukinejo svoja vojaška oporišča v tujini.

BONN. — Zahodnonemški kancler Erhard je v ponedeljek odpotoval na večdnevni obisk v Ameriko, kjer ima razgovore z vodilnimi ameriškimi predstavniki. Spremlja ga zunanji minister Schröder. Za konec prihodnjega tedna pa je predviden dvodnevni obisk francoskega predsednika de Gaulla v Bonnu.

Štirinajst letnikov
šolskega lista „Mladi rod"

S številko za meseca maj in junij je šolski list za koroško mladino »Mladi rod« zaključil nov letnik, že štirinajsti, odkar je leta 1951 prvič krenil na pot širom južne Koroške, da razveseli našo šolsko mladino in ji pomaga pri učenju tako v šoli kakor tudi doma. Ob njegovem rojstvu so mu naložili važno nalogo in to nalogo dosledno izpolnjuje že vsa leta svojega izhajanja. Ne samo otroci, tudi učitelji vedo povedati, da bi bil pouk brez »Mladega roda« mnogo težavnejši, kajti gradivo, ki ga uredniki skrbno izberejo za vsako posamezno številko, ni le pestro in zanimivo, marveč v prvi vrsti poučno.

Sploh bi bilo ob zaključku letnika umestno, da bi spet enkrat izrekli besedo priznanja predvsem tistim, ki požrtvovalno skrbijo za redno izhajanje lista, tistim, ki poleg svojih poklicnih dolžnosti najdejo še toliko časa in volje, da dajo »Mlademu rodu« vedno spet bogato vsebino in lično opremo. To je skupina koroških učiteljev, ki so člani uredniškega odbora, katerega je zadnja leta vodil sedanji vodja manjšinskega šolskega oddelka in okrajni šolski nadzornik Rudi Vouk, trenutno pa zavzema to odgovorno mesto šolski upravitelj Herman Velik. Zahvala pa velja tudi vsem ostalim znanim in neznanim sodelavcem, katerih prispevki polnijo strani posameznih številk »Mladega roda«.

Ko govorimo o zahvali in priznanju, pa mislimo, da je najlepši izraz hvaležnosti odnos do lista pri tistih, katerim je namenjen, to je pri naši šolski mladini. Le-ta bo svoj odnos do lista dokazala s tem, da ga bo rada brala in ga širila med svojimi sovrstniki. Potem bo »Mladi rod«, ki bo jeseni s pričetkom novega šolskega leta stopil že v svoj jubilejni petnajsti letnik, tudi v bodoče zvest prijatelj našega mladega rodu širom Koroške.

Slavnostna akademija slovenske gimnazije

Šolsko leto se spet nagiba h koncu. Le še nekaj tednov, izpolnjenih z izpiti, in za šolsko mladino se bo začel najlepši letni čas — čas velikih počitnic, ko bo vsaj za nekaj tednov pozabljena skrb za učenje in trema pred spraševanjem. Tudi na slovenski gimnaziji v Celovcu gre šolsko leto proti koncu. Za večino od skupno 360 dijakinj in dijakov se bo v prihodnjih tednih odločilo, ali bodo jeseni novo šolsko leto začeli v višjem razredu. Za 23 izmed njih pa bo bližnja odločitev še mnogo bolj pomembna: to so letošnji maturanti, prvi, ki so slovensko gimnazijo obiskovali skozi vseh osem let in bodo v kratkem (pismena matura je že mimo, ustni del pa bo od 14. do 16. junija) polagali zrelostne izpite.

Tedni zaključnih izpitov na slovenski gimnaziji pa so hkrati tudi čas, ko se naša srednješolska mladina predstavi široki javnosti s svojo tradicionalno akademijo. Zadnja nedelja — po nedavnih spominskih proslavah, ki sta jih ob 20-letnici osvoboditve Avstrije in 10-letnici podpisa državne pogodbe priredila Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev — časovno morda ni bila ravno najbolj primerna, toda doživeli smo veselo presenečenje: tretjič tekom enega meseca smo koroški Slovenci napolnili veliko dvorano v Celovcu. Bilo nas je daleč nad tisoč, če pa prištejemo še sodelujoče krednješolce, potem nikakor ni pretirana ugotovitev, da se je v Delavski zbornici zbralo najmanj 1500 zastopnikov slovenskih koroških družin, ki so dovolj prepričljivo manifestirali živo povezanost našega ljudstva s slovensko srednjo šolo in njeno mladino.

Objava slovenske gimnazije

Na Državni gimnaziji za Slovence v Celovcu so letos sprejemni izpiti za 1. razred 10. julija 1965 (prvi dan velikih počitnic); začetek ob 8. uri.

Prijave na naslov: Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22, ali pa ustno v pisarni.

Potrebni dokumenti: rojstni list, dokaz avstrijskega državljanstva in šolsko spričevalo, katero bo dobil učenec 9. julija 1965 na dosedanji šoli.

Popis učenca (Schülerbeschreibung) pošlje šola direktno ravnateljstvu gimnazije.

Glede sprejema v višje razrede se morajo starši osebno zglasiti v šolski pisarni.

Ravnateljstvo

Med častnimi gosti nedeljske prireditve so bili poslevodeči predsednik deželnega šolskega sveta deželni poslanec Guttenbrunner, ki je hkrati zastopal tudi deželnega glavarja Simo, dalje podpredsednik deželnega šolskega sveta deželni poslanec Seitschnig, jugoslovanski generalni konzul Pirkovič s soprogo, prelat Blüml kot zastopnik škofa, vodja manjšinskega šolskega oddelka okrajni nadzornik Vouk, strokovni nadzornik za slovensko srednjo šolo dr. Inzko ter predstavniki slovenskih narodnih organizacij in številni slovenski visokošolci, ki so s tem izpričali svojo povezavo s šolo, na kateri so v zadnjih letih polagali zrelostne izpite.

Pred tem številnim forumom so se dijakinje in dijaki slovenske gimnazije predstavili s pestrim kulturno-prosvetnim programom. Težišče je bilo na pevskem delu, ki so ga pod vodstvom profesorja glasbe dr. Cigana izvajal 100-članski mladinski zbor, 80-članski izbrani zbor, 50-članski fantovski zbor in za zaključek skupni mešani zbor, ki je štel najmanj 170 mladih pevk in pevcev. Vsak zbor je nastopil z izbranim sporedom, ki je poleg slovenskih pesmi obsegal tudi po eno nemško pesem, medtem ko so komade Jakoba Gallusa Petelina in Arlanda Lassa predvajali v latinskem besedilu. Lahko rečemo, da so vsi zbori pokazali visoko raven izvežbanosti, kakor so navdušili tudi pevski solisti Joško Kovačič, prof. dr. Janko Zerzer, prof. dr. Anton Feinig, Peter Waldhauser, Franc Rassinger, Rozi Besser in Helena Wutte. Poleg tega je prireditev obsegala dve recitaciji o domovini, eno v slovenskem in eno v nemškem jeziku; skupina maturantov je v zborni recitaciji pod naslovom „Stoletja pričajo" v obeh deželnih jezikih prikazala važna obdobja iz zgodovine slovenstva na Koroškem; dekleta v narodnih nošah iz treh slovenskih koroških dolin so z veselim besedilom, ki ga je pripravil prof. Janko Messner, demonstrirala posamezna narečja iz Podjune, Roža in Zile; za poskočne melodije pa sta skrbela tamburaški zbor in godbeno-pevski ansambel „Veseli študentje".

V skoraj triurnem programu je naša srednješolska mladina v besedi, pesmi in glasbi manifestirala zvestobo materinemu jeziku in svojemu narodu, v jeziku naroda-soseda pa izpričala, da hoče živeti v prijateljstvu in medsebojnem spoštovanju. To je v zaključnem govoru poudaril tudi predsednik Združenja staršev dipl. trg. Urank, ko je naglasil, da je slovenska gimnazija sad borbe koroških Slovencev in sad novega duha, ki je tudi na Koroškem zaoral brazde razumevanja med obema narodoma. S posebnim navdušenjem pa so navzoči sprejeli vest, da je zvezni prezident podelil ravnatelju slovenske gimnazije dr. Tischlerju naslov dvorni svetnik.

SLOVENSKA FILHARMONIJA V CELOVCU:

Manifestacija vrhunske glasbene umetnosti

Da je orkester Slovenske filharmonije iz Ljubljane tudi v Celovcu na najboljšem glasu, ni treba posebej ugotavljati; večkratna gostovanja tekom zadnjih let so prepričala celo najbolj stroge kritike, ki danes soglasno govorijo o „prazniku za ljubitelje glasbe". Tak praznik so nam ljubljanski gostje posredovali tudi zadnji ponedeljek, ko so se v razprodani veliki dvorani Doma glasbe predstavili s simfoničnim koncertom, katerega spored je segal od sodobnega slovenskega skladatelja Daneta Škerla mimo češkega mojstra Antonina Dvoraka do ruskega velikana Modesta Musorgskega.

V kratkem poročilu je težko opisati vtis, ki ga je napravil na poslušalce koncert tako po sestavi sporeda kakor še posebno po izvedbi. Poleg obeh „klasikov" slovanske glasbe smo spoznali mladega predstavnika sodobne slovenske glasbene ustvarjalnosti Daneta Škerla, katerega „Simfonija št. 2", ki je tokrat doživela prvo izvedbo v Avstriji, izpričuje velik talent. Dragocen prispevek h kulturni izmenjavi pa sta bila Dvorakov „Koncert za violončelo in orkester" ter „Slike z razstave" Musorgskega (v obdelavi Mauricea Ravela), kajti simfonična dela slovanskih avtorjev so pri nas vse preveč redko na sporedu. Zato pomeni vsak obisk ljubljanskih gostov tudi v tem smislu razveseljivo obogatitev koroškega glasbenega življenja.

Glede izvedbe same moremo samo ugotoviti, da je to manifestacija vrhunske glasbene umetnosti. Nasproti lanskoletnemu obisku številčno še znatno pomnoženi orkester se je predstavil kot ansambel, za katerega očitno sploh ni težav. Nikjer ni zaslediti niti najmanjše nesigurnosti in tudi v zadnjem fortissimu je zagotovljena zvočna čistoglasnost, ki naravnost preseneča. Samo Hubad je znova potrdil svoj sloves, ki ga upravičeno uživa kot dirigent mednarodnega formata. Človek ima vtis, da v roki ne drži taktirko, marveč čarobno palico, s katero sugestivno obvladuje orkester od prvega do zadnjega člana. Kot pravi virtuoz pa se je izkazal solist Ciril Škerjanec, ki mojstrsko obvlada svoj inštrument (čelo) tudi v najtežjih pasažah; njegova tehnika je bila briljantna.

Za umetniški užitek, ki nam ga je podarila Slovenska filharmonija, se ljubljanskim gostom sploh ne moremo dovolj zahvaliti.

KULTURNE DROBTINE

● Na Jesenicah se ta teden odvija osmo srečanje dramskih skupin Slovenije, pri katerem sodelujejo poleg domačega gledališča „Tone Čufar" še dramske skupine iz Novega mesta, Ljubljane, Trnovelj pri Celju, Črne na Koroškem, Celja in Maribora ter kot inozemski gost flamska amaterska skupina iz Belgije. Jeseniško gledališče je imelo za to priložnost svojo 150. premiero, s katero je hkrati proslavilo tudi 20-letnico svojega delovanja.

● Gledališki program letošnjih slavnostnih iger v Edinburghu na Angleškem obsega dela od italijanske komedije iz 18. stoletja do sodobnega črnskega avtorja. Kot prvo italijansko gledališče, ki po letu 1956 sodeluje na teh igrah, uprizori Teatro Stabile iz Genove Goldonijevo komedijo „Beneški dvojčki".

● V mali hiši milanske Scale je bila krstna predstava Manzonijeve opere „Atomska smrt", v kateri pet ljudi iz vsakdanjega življenja doživi katastrofo atomske vojne.

● Mednarodni glasbeni bienale v Zagrebu je obsegal 34 koncertov in opernih predstav. Izvajana so bila dela komponistov iz skoraj vseh evropskih in tudi mnogih izvenevropskih držav. Sodelovali so orkestri, zbori in gledališke skupine iz mnogih držav, za zaključek pa je bilo na sporedu gostovanje slavnega Boljšoj-baleta iz Moskve, ki je nastopil tudi na letošnjih slavnostnih igrah na Dunaju.

● Prihodnje leto bo v New Yorku slavnostno odprta nova zgradba Metropolitanske opere, medtem ko bo v starem poslopju 27. septembra letos kot zadnje delo uprizorjena Gounodova opera „Margareta", torej tisti komad, s katerim je bilo gledališče odprto 22. oktobra 1883.

● Grški in ameriški znanstveniki nameravajo raziskati staro mesto Helike, ki se je pred 2338 leti potopilo v Korintskem zalivu. Mesto Helike je v zimi od leta 373 na 372 pred našim štetjem postalo žrtev velike poplave in potresa; tekom nekaj minut se je pogreznilo v morje. Zdaj nameravajo uganko tega legendarnega mesta razvozlati z najmodernejšimi tehničnimi napravami.

O vrednosti materinskega jezika

Prva in izvirna misel jezika je gotovo ta, da izrazimo nekaj sočloveku ali partnerju, čustva, misli, našo voljo itd.; od partnerja pa pričakujemo, da reagira na naše izražanje, tako da končno v razgovoru najdemo neko prasituacijo uporabe jezika, če pa je partnerjev več, imamo že neko skupnost ali družbo.

Če govorimo o materinem jeziku, mislimo največkrat na odnos posameznika, ki ga ima le-ta do svojega jezika. A to je samo en del. V bistvu jezik ni dodeljen samo posamezniku, ampak jezikovni skupini. Materin jezik veže in povezuje člane neke skupine, tako da ne pretrga zgodovinske vezi med generacijami. Če se torej mlad človek zave svojega materinega jezika, gre tu za njegovo vključitev v neko skupino. Tako vključevanje v skupine pa zagotavlja narodom, da obstoje in se razvijajo. Materin jezik je torej nosilec neke vezi, ki ustvari dalje živeče zgodovinske skupnosti — narode.

Iz tega je že nekoliko razvidno, kakšne naloge ima jezikovni pouk, ki pokaže človeka v notranjem odnosu do materinega jezika, od katerega je toliko odvisno za življenje naroda, da ga je narava ustvarila celo z neko »ljubeznijo« do materinega jezika. Človek se rodi za skupnost, za družbo in more najti pot do samostojnega življenja le, če sprejme vase spoznanja družbe, v kateri živi, in če se zna tudi vključiti v to družbo. To pa je mogoče samo, če si je osvojil jezik in se razume s sočlovekom. Proces učenja, po katerem najde otrok pot v družbo, pa je možen le po jeziku, ki formira njegovo osebnost — ta jezik pa je materin jezik. Lenin pravi, da je pisatelj inženir duše; v neki meri ima vsekakor prav, kajti pisatelj je lahko zmožen, da navduši in izoblikuje osebnost. Taki inženirji duše so pravzaprav vsi pedagogi, naj so to starši ali učitelji, ker izoblikujejo z jezikom otroško dušo.

Vzgoja ima nalogo, da pravilno interpretira otrokova doživetja in da doseže v njem neke vrednote. Izoblikovati mora v njem neko zavest, ki je lahko svetovnonazorna, nravna, moralna itd.

V materinem jeziku se torej nauči človek izraziti prvič svoje misli o sebi in o svetu okoli sebe. Rodi se v neko okolico, lahko rečemo v neko kulturno okolico; jezik pa je oboje, del in izraz te okolice. Zato si osvoji jezik tudi del tistega procesa, ki po njem obsorbira otrok kulturno okolico. Ta jezik igra važno vlogo pri izoblikovanju prvih otrokovih pojmov; težko pa bo razumel vsak nov pojem, ki je tuj njegovi kulturni okolici.

Zaradi tega je pedagoško gledano zelo važno, da se polaga vsa skrb na to, da se vzgoja izvaja v materinem jeziku. Tudi UNESCO pravi, da se naj ljudje vzgajajo tako dolgo v materinščini, kakor dolgo je to le mogoče. Prav posebno pa naj mladi ljudje začnejo svoje šolanje v materinščini, ker to od doma najbolj razumejo in ker začetek šolskega življenja v materinščini ne povzroči tako velikega preloma med domom in šolo.

Upoštevati namreč moramo, da je »šok« (strah, pretres,) ki ga doživi mlad človek, ko prestopi iz življenja domače hiše v šolsko življenje, tako velik, da bi morali napeti vse sile, da bi ga čim bolj olajšali ali zmanjšali, prav posebno tam, kjer moderne metode poučevanja še niso prodrle v šolo. Otrok se znajde naenkrat namesto v majhnem krogu družine v velikem razredu. Namesto da bi letal okrog, mora mirno sedeti in molčati, se koncentrirati in delati to, kar mu rečejo, mora poslušati in odgovarjati na vprašanja. Spoznava nove misli in nove pojme. Poleg tega pa se od njega še pričakuje, da tudi dokaže, ali je res vse sprejel in razumel. Vse je drugače od doma in ni se treba čuditi, če se nekateri otroci res težko privadijo tem novim okolnostim.

Če pa se ob vseh teh novih okolnostih razlikuje še jezik od materinega jezika, je breme za otroka še težje. Šola stoji vendar na odločilnem mestu človeškega življenja, v središču največjega boja med ljudmi. Ne pri konferenčnih mizah, ampak v šolah se bo odločila bodočnost novega sveta, v katerega verujemo, je zapisal sekcijski šef prof. dr. Gassner v mesečniku UNESCO.

Pedagogi bi se morali prav posebno zavedati velike odgovornosti, če naj vzgajajo ljudi za svet miru in razumevanja med narodi. Bolj kot samo za posredovanje znanja gre za izobrazbo in izoblikovanje človeka in s tem vsega sveta.

V šoli se mora torej človek privaditi novega življenja in različnih predmetov. Jasno je, da bo občutil pouk v geografiji domačega kraja veliko bliže in lažje, če se mu bo posredoval v materinem jeziku. Otrok ne more tako napredovati, če se bo že od vsega začetka poučeval v tujem jeziku. Na drugi strani pa bi uporaba materinščine gojila veliko boljše razumevanje med šolo in domom, če bi se otrok poučeval v jeziku, ki ga govori doma.

Stanje, kakršno vlada na Koroškem, je nenaravno. Starši govorijo doma slovenski in so v mnogih primerih mnenja, da otrok itak že pozna materin jezik in zato menda ni potrebno, da bi se ga še posebej učil. Tukaj moremo ugotoviti le naslednje: človek se jezika nikoli ne nauči zadostno ali popolnoma, preden pride v šolo. Za otroške potrebe se ga je prav gotovo naučil, a svoje znanje bo moral še razvijati, ko bo postal starejši. Drugo, kar moramo upoštevati, pa je to, da šola ne uči otroka samo materinščine, ampak da otrok uporablja materin jezik tudi lahko kot efektivno sredstvo, da se nauči vseh ostalih stvari. Prav tako je slišati mnenje, da se otroci ne bodo mogli naučiti drugega jezika tako, da ga bodo lahko tudi uporabljali, če ga šola ne bo vpeljala kot učni jezik že od vsega začetka. Izkušnje pa so pokazale, da je bil dosežen isti ali celo še boljši uspeh, če je šola začela poučevati materin jezik kot učni jezik in je šele pozneje sledil drugi jezik kot učni predmet.

(Dalje prihodnjič)

Geschehen in Südkärnten

Am 1. und 2. Mai veranstalteten die Sängerchöre der Slowenischen Kulturvereine Pliberk/Bleiburg, Železna Kapla/Eisenkappel, St. Vid v Podjuni/St. Veit im Jauntal, Škocijan/St. Kanzian am Klopeiner See, Radiše/Radsberg, Bilčovs/Ludmannsdorf und Loga vas/Augsdorf eine Sängerfahrt nach Slowenien und Triest. Unter ihren Dirigenten Valentin Hartmann und Vladimir Prušnik gaben sie in Nova Gorica und in Triest Konzerte slowenischer Volkslieder, welche unter den vielen Besuchern großen Anklang fanden.

Zur selben Zeit war eine Gruppe von 32 Journalisten aus Maribor (Slowenien) auf Besuch in Kärnten. Unter anderem wurden sie auch vom Bürgermeister der Gemeinde Železna Kapla-Bela/Eisenkappel-Vellach und vom Gemeinderat der Stadt Borovlje/Ferlach empfangen und verweilten im angeregten Gespräch mit den Mandataren beider Gemeinden.

*

Am 9. Mai veranstaltete der Rat der Kärntner Slowenen in Celovec/Klagenfurt anläßlich des 20. Jahrestages der Gründung der zweiten Republik und des 10. Jahrestages der Unterzeichnung des österreichischen Staatsvertrages im großen Saal des Konzerthauses eine festliche Akademie, an der auch Bundeskanzler Dr. Josef Klaus teilnahm. In seiner Ansprache in beiden Landessprachen stellte der Bundeskanzler unter anderem fest, daß bei der Behandlung von Minderheitenfragen vor allem zwei Punkte wichtig sind: erstens das gegenseitige Vertrauen und zweitens die Überzeugung, daß die Minderheiten erhalten werden müssen, weil Österreich in ihnen keine Last, sondern eine Bereicherung erblickt.

Eine Woche später, am 16. Mai, hielt im selben Saal und aus demselben Anlaß der Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten eine Gedenkfeier, zu der als persönlicher Vertreter des Vizekanzlers Dr. Pittermann Alllandeshauptmann Ferdinand Wedenig erschienen war. Er begrüßte die Kärntner Slowenen in beiden Landessprachen im Namen des Präsidiums der SPÖ und gab seiner Freude Ausdruck, daß seine als Landeshauptmann eingeschlagene Politik der gutnachbarlichen Beziehungen zu Jugoslawien und der Toleranz gegenüber den Kärntner Slowenen nunmehr auch auf höchster Ebene die Bestätigung gefunden hat.

Unter den vielen Feiern in Südkärnten, die aus demselben Anlaß stattfanden, ist besonders erwähnenswert die Feier des Slowenischen Kulturvereines Hodiše/Keutschach, an der der gesamte Gemeinderat und die Lehrerschaft teilnahmen.

*

Bei der Wahl des Bundespräsidenten am 23. Mai haben sich die Wähler des gemischtsprachigen Gebietes Kärntens in ihrer überwiegenden Mehrheit für den Kandidaten der SPÖ, Bürgermeister und Landeshauptmann Franz Jonas entschieden. Für ihn wurden in den Gemeinden dieses Gebietes 60,46 % der Stimmen abgegeben, während er im Landesmaßstab 58,24 % der Stimmen erhielt. In einem Komentar zu den Wahlen stellt der Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten fest, daß die überwiegende Mehrheit der slowenischen Wähler seinem Wahlaufruf, die Stimme dem Kandidaten der SPÖ zu geben, gefolgt ist. Diese Feststellung wird unter anderem auch durch den Vergleich mit den jüngsten Landtagswahlen in Kärnten bestätigt.

*

Das Ende des Monats war wieder von drei bedeutenden Veranstaltungen gekennzeichnet.

Im Rahmen des Kulturaustausches zwischen den Gemeinden Železna Kapla-Bela/Eisenkappel-Vellach und Kranj (Slowenien) fand am 29. Mai in Jezersko eine gut besuchte Dichterlesung des Kärntner slowenischen Dichters Valentin Polanšek statt, an der Vertreter beider Gemeinden teilnahmen.

Am 30. Mai veranstalteten die Schüler des Bundesrealgymnasiums für Slowenen in Celovec/Klagenfurt ihre traditionelle Akademie, bei welcher über 170 Schüler in verschiedenen Sängerchören unter der Leitung von Prof. Dr. Franz Czigan mitwirkten.

Am 31. Mai folgte im Rahmen des Kulturaustausches Kärnten-Slowenien das alljährliche Gastkonzert des Orchesters der Slowenischen Philharmonie aus Ljubljana im ausverkauften großen Saal des Konzerthauses in Celovec/Klagenfurt. Unter dem Dirigenten Samo Hubad brachte das an die hundert Musiker zählende Orchester Werke des jungen slowenischen Komponisten Dane Škerl, Antonin Dvoraks und Modest Mussorgskis zur Aufführung. Aus diesem Anlaß weilte auch eine Regierungsdelegation der SR Slowenien unter Führung des Präsidenten des Vollzugsrates Janko Smole als Gast des Landeshauptmannes Hans Sima in Kärnten.

Für 3-Personen-Villenhaushalt (erwachsener Sohn) wird **selbständige Hausgehilfin,** auch zum Kochen, mit freiem Samstag und Sonntag gegen allerbeste Bezahlung sofort aufgenommen.
Zuschriften erbeten an Familie Ing. Karl Maier, Hallein/Salzburg.

Z LITERARNEGA VEČERA NA JEZERSKEM:

Polanškove pesmi so Jezerčane zadivile

Prosvetno društvo na Jezerskem je v okviru kulturne izmenjave med občinama Železna Kapla-Bela in Kranj minulo soboto priredilo literarni večer pod naslovom „Tam, kjer teče bistra Zila ...". Večer je vseboval pesmi našega pesnika in pisatelja Valentina Polanška, ki so jih ob spremni besedi šolskega ravnatelja z Jezerskega, Mušiča recitirali člani prosvetnega društva Jezersko, medtem ko se je pesnik sam uvodoma predstavil s svojo „Kdo sem!" in večer zaključil z obljubo v pesmi „Še bom pel". Glasbeni del večera je izpolnil ženski kvintet z Obirskega, ki ga vodi pesnik sam.

Literarnega večera na Jezerskem so se poleg pesnika, ki je istočasno kot predsednik odbora za kulturo in prosveto občinskega sveta Železna Kapla-Bela zastopal župana, deželnega poslanca Lubasa s koroške strani udeležili tajnik občine Železna Kapla-Bela Pavel Kurnik, občinski svetnik Miha Kuhar, predsednik SPD „Zarja" Peter Kuhar in njegov zborovodja Vladimir Prušnik ter drugi. Občino Kranj pa so zastopali podpredsednik Edo Vončina, predsednik sveta za kulturo Pavle Zupančič, predsednik SZDL Vili Tomat in podpredsednik občinskega sveta Zveze kulturnih in prosvetnih organizacij Silvo Ovsenk.

Dvorana „Korotan" na Jezerskem, kjer je bil literarni večer, je bila do zadnjega kotička zasedena. Hvaležni poslušalci so z velikim zanimanjem sledili delom izpod peresa našega pesnika in njihovi izvrstni interpretaciji. Vsaka pesmica jih je znova zadivila. Vedno spet je dvorana iz tihe zamaknjenosti zaživela v burnem aplavzu. Podobnega priznanja je bil deležen obirski ženski kvintet, katerega 10 pesmi se je lepo prepletalo s sporedom literarnega večera.

Največ zasluženega priznanja pa je bil deležen pesnik sam, človek sredi iz naših vrst, ki doživlja težko hribovsko življenje naših ljudi in ki je kot pesnik enako glasnik našega težkega življenja in preizkušenj v preteklosti, kot pa znanilec naše vere v bodočnost, v miroljuben svet prijateljstva in sodelovanja, v katerega po svoje z umetniško besedo — poznano zlasti po njegovi zbirki „Grape in sonce", ki je na razpolago v „Naši knjigi" v Celovcu — marljivo, neutrudno in globoko orje svoje brazde.

Nov vozni red

na železniških in avtobusnih progah je stopil v nedeljo v veljavo. Z njim je prišlo do vrste sprememb v lokalnem in v mednarodnem prometu tako železnice kot avtobusov. Na glavne spremembe bomo opozorili v prihodnji številki našega lista.

V A B I L O

Igralska skupina Delavskega prosvetnega društva Svoboda iz TRŽIČA gostuje z veseloigro

Naši ljubi otroci

v soboto, 12. junija 1965 ob 8. uri zvečer pri MIKLAVŽU V BILČOVSU.
Kdor se želi prav iz srca nasmejati, naj ne zamudi te edinstveno zabavne igre.
SPD „Bilka" v Bilčovsu

Dva zanimiva tečaja Kluba prijateljev lova

Klub prijateljev lova je v četrtek in petek minulega tedna priredil v Bilčovsu in v Železni Kapli tečaj o odnosu lovca do lovskega psa. Kot predavatelja za ta tečaj je pridobil predsednika kinološke komisije pri Lovski zvezi Celje, tovariša Ivana Rojca, in tajnika Lovskega društva Vransko, tovariša Franca Golavška, ki je podal uvodne besede k vprašanju odnosa lovca do lovskega psa. S tem je načel vprašanje, ki vsakega lovca zelo zanima. Za njim je tovariš Rojc na zelo pester in poučen način prikazal življenje ali biologijo psa, vprašanja njegove vzgoje in njegovega pravilnega vodenja, kar je bilo predvsem zanimivo za vodnike psov, kajti samo dober vodnik s potrebno vztrajnostjo lahko pripravi psa do dobrega lovskega pomočnika. Med drugim je govoril tudi o kinološkemu zakonu, ki določa, da sme v lovišče samo pes z rodovnikom. Tega zakona pa, žal, pri nas še nimamo.

Predavanja se je udeležilo lepo število članov omenjenega kluba. V Bilčovsu se jih je zbralo 15, v Železni Kapli pa jih je bilo 22. Vsi so bili s predavanji zelo zadovoljni in izrazili željo, da bi jim klub še večkrat nudil priložnost, da bi se seznanjali s stroko lovstva in lova.

Sele so iz izgubile najstarejšega občana

V zgodnjih jutranjih urah je v ponedeljek, 17. maja zatisnil Špičjakov oče Jurij Mak za vedno svoje trudne oči. Kratko pred svojo smrtjo je dopolnil 90 let svojega življenja. Bil je najstarejši občan Sel. Rajni je bil tri leta priklenjen na bolniško postelj. Zadnje čase se je njegovo zdravstveno stanje naglo slabšalo. Zlasti po smrti sina Mihe, ki smo ga pokopali zadnji dan aprila, je postalo brezizgledno in so v domači hiši bili pripravljeni na drugi udarec, ki je sledil omenjeni ponedeljek.

Vest o smrti rajnega Jurija Maka se je hitro razširila po naših domovih in sosedje so se napotili v Hajnžev graben na Špičjakov dom. Med prvimi, ki sta prišla kropit, sta bila rentnik Franc Januš in njegova žena Ana. Proti večeru sta se vračala domov in se kmalu ulegla k počitku, ker se je žena Ana slabo počutila. Okoli pol devetih zvečer se je mož zbudil iz rahlega spanja, ker je njegova žena nenavadno glasno in globoko vzdihnila. Ko je prižgal luč, je videl ženo v zadnjih zdihljajih. Zadela jo je srčna kap s takojšnjim nastopom smrti. Tako smo isti dan pol ure oddaljeno od prvega pripravili v Kotu drugi mrtvaški oder.

Rajna Ana Januš je bila dobra zgledna mati in žena. Zapustila je moža, ki jo bo na stara leta zelo pogrešal. Svojo ljubečo mater pa sta izgubila tudi hčerka Rezi, poročena Kersche v Svečah, in sin Gustav, učitelj na glavni šoli v Pliberku.

Obema naj bo domača zemlja lahka, žalujočima družinama pa naše iskreno sožalje.

*

Za nas Kočane so bile minule volitve zveznega prezidenta še posebej zanimive, ker smo tokrat lahko prvič volili na Kotu in sicer v glavni šoli. Izid volitev je bil v našem volilnem okolišu naslednji: od 130 volilnih upravičencev se je volitev udeležilo 120, ki so oddali 80 glasov za dunajskega župana Jonasa in 33 za dr. Gorbacha, 7 glasov pa je bilo neveljavnih.

Z izidom smo Kočani lahko zadovoljni, ker smo ponovno pokazali našo politično zrelost. Sledili smo pozivu Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, ki nam je priporočala kandidata socialistične stranke Franza Jonasa. Z zmago socialističnega kandidata se v političnem ravnotežju v naši domovini Avstriji nič ni spremenilo in je s tem notranji mir za nadaljnjih 6 let zagotovljen. Vsak, ki je s svojim glasom k temu doprinesel, je lahko zadovoljen.

Prebivalstvo med Logo vasjo in Vetrinjem

je proslavilo avstrijske obletnice

V četrtek, minulega tedna se je pri Ravšu ob jezeru zbralo takorekoč vse, kar ima v hodiški občini besedo in veljavo. Zbrali so se, da s SPD »Zvezda« kot prireditelјem proslavijo 20-letnico osvoboditve naše države in 10-letnico podpisa državne pogodbe. Poleg občinskega sveta s podžupanom Kristijem Ogrisom na čelu in predstavnikov društva so se proslave udeležili še domači župnik in učiteljstvo ter šolska mladina, ki je z recitacijami in petjem v obeh deželnih jezikih izpopolnila spored društvenega moškega in mešanega zbora ter pevskih zborov sosednih SPD Škofiče in Loga vas.

Proslava ob Ravševem jezeru je presegla okvir občinske proslave, bila je proslava prebivalstva doline ob Hodiškem jezeru od Loge vasi do Vetrinja. Pri njej se je zbralo prebivalstvo obeh jezikov v zavestni ljubezni do domovine in države, v kateri živi in katero je z vsemi svojimi silami pomagalo graditi iz ruševin druge svetovne vojne in jo sooblikovati, da danes spoštuje svoje državljane, vse narode in svoje manjšine in da so ji države, ki jo obdajajo, dobre sosede in prijateljice.

To iskreno priznanje je prišlo do izraza tudi v sporedu proslave. Ne le šolarji, marveč tudi naši zbori pod vodstvom svojih dirigentov Pavliča, Umeka in Aicholzerja so dali v svojih pesmih prostora obem deželnim jezikom. Slavnostni govor predsednika »Zvezde«, občinskega svetnika Janka Schöttla, je bil prav tako v obeh jezikih in ga je preveval tako spomin na težke dni borbe za osvoboditev in izgradnjo druge republike, kot veselje nad sadovi teh prizadevanj, ki jih vsebuje pred 10. leti podpisana državna pogodba: neodvisnost, samostojnost, nevtralnost, enakopravnost do vseh državljanov ter prijateljstvo in mirno sožitje z drugimi narodi in državami.

Proslava ob Ravševem jezeru je bila manifestacija, ki je pokazala, da hoče prebivalstvo obeh narodnosti v naši deželi živeti v miru, enakopravnosti in prijateljstvu v skupni domovini Avstriji.

Letovanje naših otrok na Jadranu

Letošnje počitniško letovanje slovensko govorečih otrok iz Koroške je določeno v dveh skupinah. Prva skupina bo na letovanju v času od 13. julija do 2. avgusta, druga skupina pa od 2. do 22. avgusta. Otroci bodo letovali v Savudriji.

Starši, ki želijo poslati otroke na letovanje, naj vložijo pismeno prošnjo, iz katere mora biti razvidno: ime, poklic in naslov staršev, ime otroka in izjava, če je že kdaj bil na letovanju in kolikokrat. Tej prošnji je treba priložiti

— zadnje šolsko spričevalo,
— priporočilo krajevne prosvetne ali zadružne organizacije,
— osebno izkaznico otroka s sliko in
— režijski prispevek v znesku šil. 250.—

in vse skupaj poslati do najkasneje 1. julija 1965 na naslov: Počitniška kolonija, Gasometergasse 10, Celovec-Klagenfurt.

Posebej opozarjamo, da posameznih dokumentov ne prevzemamo in da velja za prijavljenega šele otrok, za katerega so bili hkrati oddani vsi navedeni dokumenti in za katerega je bilo oddano tudi zdravniško spričevalo, ki pa ne sme biti izstavljeno prej, kot pa 10 dni pred odhodom skupine, za katero je otrok določen, na letovanje. Iz zdravniškega spričevala mora biti tudi razvidno, da je za otroka letovanje na morju priporočljivo. Šele, ko sprejmemo to zdravniško spričevalo, velja otrok za dokončno prijavljenega.

Za osebno izkaznico otroka velja le izkaznica (Personalausweis), ki jo izstavi okrajno glavarstvo, ali pa potni list. Za otroke z osebnimi izkaznicami je potrebna tudi izjava (v nemščini) očeta oz. zakonitega zastopnika, da se strinja s potovanjem otroka v inozemstvo.

Za letovanje pridejo v poštev le otroci v starosti od 9 do 14 let, pri čemer imajo prednost otroci, ki še niso bili na letovanju. Otroci, ki so bili že tri- ali večkrat na letovanju, bodo upoštevani samo v primeru, da bo še kakšno mesto prosto. V prošnji lahko navedejo željo, s katero skupino bi radi poslali otroka na letovanje. Po možnosti bo ta želja upoštevana. Starši, katerih otroci bodo sprejeti na letovanje, bodo po končanem prijavnem roku in po predložitvi zdravniškega spričevala dobili pismeno obvestilo in potrebna nadaljnja navodila.

Zapustila nas je zgledna prosvetna delavka

ŠKOFIČE. — V nedeljo, 23. maja smo na domačem pokopališču pokopali zadnjo članico Hajnževe družine v Škofičah, najmlajšo hčerko Reziko Aleš, ki je umrla v 62. letu starosti. Z njo nas je zapustila nadvse pridna in varčna žena, ki je vse življenje stremela le za tem, da bi prišla do lastnega doma. V zadnjih letih je pričela rasti njena hišica, ko pa je bila dogotovljena, se njena lastnica ni mogla več vseliti, ker jo je prej dohitela smrt. Še ob svoji zadnji uri je želela, da bi jo prepeljali v svoj dom, toda izdihnila je prej, preden je mogla biti njena poslednja želja uslišana.

Hajnževa Rezika pa je bila tudi vneta Slovenka. V svojih mladih letih vse do pričetka druge svetovne vojne je bila glavna igralka našega prosvetnega društva »Edinost«, vsled česar je morala prestati tudi vrsto nevšečnosti. Upamo, da bodo potomci njene sestre, katerim je zapustila novo hišico, sledili njenemu zgledu vedno zavedne Hajnževe družine. Namesto vencev so sorodniki darovali v dobrodelne namene.

Slovensko prosvetno društvo »Edinost« se rajni Reziki tem potom še enkrat zahvaljuje za njeno nesebično dolgoletno delo v društvu. Ohranilo jo bo vedno v častitljivem spominu.

Zakaj Morski klobuk nima kosti

JAPONSKA PRAVLJICA

V davnih časih so vsa morska bitja lepo, srečno in veselo prebivala v palači kralja Zmaja, globoko na dnu morja. Da, srečno, dokler nista njihovega mirnega življenja skalila Polip, ki je bil Zmajev dvorni zdravnik, in Morski klobuk, ki je vse dotlej imel kosti, kakor vsi drugi prebivalci morja. Ta dva sta se namreč hudo sovražila.

Zgodilo pa se je, da je nekega dne zbolela hči kralja Zmaja. Dvorni zdravnik Polip jo je pregledal in nazadnje izjavil, da ji lahko življenje reši samo eno zdravilo: opičja jetra.

»Lejte,« je Polip rekel kralju Zmaju, »naš Morski klobuk zna plavati, da ga nihče ne prehiti. Kaj ko bi njega poslali po opičja jetra?«

Kralj je brž poklical predse Morski klobuk in ga poslal po zdravilo.

A ni lahka reč, najti opičja jetra! Še težje pa je najti opico! Morski klobuk je plaval in plaval po morju, plaval dolgo vrsto dni in noči. Tako je nekega dne priplaval do nekega majčkenega otočka in tam zagledal opico, ki je padla v morje.

»Na pomoč! Na pomoč!« je vpila opica. Seveda, saj revica ni znala plavati.

»O, rad ti pomagam,« jo je ogovoril Morski klobuk, »če mi podariš svoja jetra, da iz njih naredimo zdravilo za hčerko našega kralja Zmaja.«

Opica mu je rekla, da prav rada odstopi svoja jetra, samo da jo reši. Tedaj jo je Morski klobuk naložil na vrh svojega klobuka in z njo brž odplaval nazaj proti palači Morskega kralja Zmaja.

Dokler je opici še tekla voda v grlo, je bila pripravljena obljubiti karsibodi, zdaj pa, ko je bila rešena, je začela premišljevati o svoji obljubi. In bolj ko je premišljevala, manj jo je mikalo, da bi dala svoja jetra, čeprav je šlo za hčer samega kralja Zmaja. Ne, se je nazadnje odločila, iz te kaše se je treba nekako rešiti.

Opica je bila premetena kakor malokdo, zato je rekla Morskemu klobuku:

»Počakaj malo! Daj počakaj malo! Zdaj sem se spomnila, da sem svoja jetra pustila na tistem otočku. Veš, za nekaj časa sem jih obesila na borovec. Daj, odnesi me nazaj na otoček, da jih vzamem s seboj.«

Res sta se vrnila na otoček. Brž ko je bila opica na suhem, je splezala na borovec, visoko v krošnjo, potem pa zaklicala Morskemu klobuku:

»Najlepša hvala, da si me rešil. Jeter nikjer ne najdem, zato bom ostala kar na borovcu. Pa zdrav bodi!«

Morskemu klobuku se je takoj posvetilo, da ga je opica pošteno potegnila za nos, a kaj je zdaj hotel. Bilo je prepozno. Počasi je odplaval nazaj proti palači na morskem dnu in povedal, kaj se mu je pripetilo. Kralja Zmaja je ta nezgoda na moč razjezila.

»Dovolite mi, da zberem krdelo rib in da pošteno premlatimo tega nehvaležneža, ki vam ni maral napraviti usluge,« je tedaj Polip rekel kralju.

»Prav, pa ga premlatite!« je privolil kralj Zmaj.

Res so prebivalci morja pograbili svojega rojaka in ga pričeli pretepati, kolikor so mogli. Toliko časa so ga pretepali, da so mu polomili vse kosti. Bolj kot je Morski klobuk vekal in vpil, bolj se je zlobni Polip hahljal in režal.

Tedaj pa je iz gradu pritekla hči kralja Zmaja.

»Poglejte,« je zaklicala, »saj sem zdrava. Nič hudega mi ni bilo, samo trebuh me je malo bolel.«

Da, bolezen in zdravilo si je Polip izmislil samo zato, da bi se iznebil Morskega klobuka. Ko je kralj Zmaj to spoznal, se je razjezil bolj kot kdajkoli. Polipa je za zmeraj odpodil iz gradu, Morski klobuk pa je postal njegov najljubši dvorjan.

Vidite, zato se polip še danes osamljen plazi po morskem dnu. Vse se ga izogiba in vse se ga boji. Morski klobuk pa uživa spoštovanje pri vseh morskih prebivalcih, čeprav je še danes brez kosti in čeprav ne zna več tako hitro plavati.

Šakalova pravica

Nekega večera sta se prijatelja Šakal in Leopard odpravila proti človeškemu naselju. Privoščila sta si tekmo v lovu za plenom. Leopard je ujel kozo, a Šakal kravo. Skupaj sta se vračala proti svojemu domu in pustila živali na pašniku.

Leopard je bil jezen nase in na Šakala, ker se mu ni posrečilo ugrabiti večjega plena kot kozo. Tako se je ponoči splazil proti pašniku. A glej! Krava je povrgla tele. V besu je nagnal Leopard tele h kozi.

Naslednje jutro je Leopard ves srečen sporočil Šakalu:

„Kako sem srečen! Zjutraj sem šel na polje in kaj vidim?! Koza je povrgla tele!"

„To je nemogoče!" je dejal Šakal, „kajti le krava lahko povrže tele."

„Pa pojdiva pogledat!"

Skupaj sta stopila na pašnik in res je teliček stal pri kozi.

„No sedaj sam vidiš, da sem govoril resnico!" je Leopard zadirčno ogovoril Šakala.

„A vseeno ti tega ne verjamem," je besen odvrnil Šakal. „Le krava lahko povrže telička — torej je tele m o j e ! "

„Ne! Nikoli! Tele je m o j e !"

„Pa pojdiva vprašat druge živali za mnenje!" je hitel Šakal.

Kmalu sta srečala Gazelo.

Leopard in Šakal sta ji povedala vso zgodbo, nato pa je Šakal dejal:

„Vidiš, kako je čisto jasno, da pripada tele kravi — torej je m o j e ! "

Gazela je pogledala Leoparda in kar stresla se je, zakaj ta jo je ošinil z žarečimi očmi, da se je kaj hitro odločila:

„Veš, Šakal, ko sem bila mlada, tedaj je držalo, da le krava lahko povrže tele. A časi se spreminjajo in — saj sam vidiš, da se povsod dogajajo čudne reči. In mislim, da dandanes tudi koza lahko povrže tele."

„Vidiš, mali Šakal," je zmagoslavno dejal Leopard, „tele je m o j e ! "

Vse naslednje živali so odgovarjale tako kot Gazela.

Prispeli so do opice.

Ta je iskala hrano.

„Presodi resnico!" ji je dejal Leopard in oba sta ji povedala zgodbo. „Slišala si — kdo ima prav?"

„Počakaj!" je dejala opica, „mar ne vidiš, da delam?"

„Delaš? Kaj delaš?" je vprašal Leopard.

„Pojedla sem hrano in malo si bom zaigrala, preden presodim."

„Zaigrala — kako si boš zaigrala?" so vprašale živali.

„S tem kamnom."

In pokazala je na kamen, ki si ga je prislonila na uho.

„Hahaha!" se je zarežal Leopard. „Poglejte, kako neumno žival smo prosili za nasvet! Kako naj pride iz kamna glasba?"

Opica je mirno pogledala Leoparda.

„Če lahko koza povrže tele, potem tudi ta kamen lahko oddaja čudovito glasbo."

Leopard je bil poražen.

Ogorčen je vrnil tele Šakalu.

Etiopska pravljica

Učenjaki in vojaki

Petindvajset učenjakov
vsak dan pamet nam soli
poleg njih deset vojakov
za številčni red skrbi.

Z učenjaki stvar je taka,
človek vsak vse pozna
polna jih je hiša vsaka,
ker so pač povsod doma.

Ko jih slišiš govoriti,
ni jih videti nikjer,
kajti takrat so vsi skriti,
naj bo dan, naj bo večer.

Kadar človek pa kaj piše,
skočijo mu na papir,
če jih pa z radirko briše,
v hipu vzame jih hudir.

In z vojaki stvar je ista,
glavna stvar pri vseh je pač,
da si dva enaka nista
ter da nihče nima plač.

To je zanka malo zvita,
in kdor ni preveč zaspan,
temu v glavi se že svita.
Hej, z besedo kar na plan!

Sonce, ogrej me!

„Fi, fjun, šššl" je zapihal jesenski veter.

„Bu-bu-bu!" je zastokala dobra črna zemlja. „Opleli so me, zrahljali, poželi pšenico, me preorali v brazde. Kako trudna sem, bratec veter. Dovolj mi je moče, krompir bo segnil in sladka koruza se noče odpreti. Veter! Soncu povej, naj me še ogreje. Pojdi, preženi mi dež, žarke pripelji."

In izza oblakov, ki jih je veter počasi raztepel, je zaspano pridrsalo sonce.

„Veter, kaj zavijaš!" ga je vprašalo. „Zemlja, zakaj stokaš!"

„Ššš, sonce, nasmejano, toplo sonce," je zapihal veter, „fi, fijun, zemlja se je napila dežja. Jesen je tu. Le urno raztresi še žarke po poljih, vetovih, travnikih in logih."

Veter je završal in potresel veje, polne še kislega sadja.

„Oj, sonce! Zarumeni koruzo!" je komaj slišno moledovala dobra črna zemlja. „Osladkaj še grozdje, napolnila sem ga s sokom. Pordeči sadje, kislo je še in repa se mora modriti. Lačni so moji prijatelji, najesti se hočejo še pred mrazom: zajci na polju in jazbeci, škorci krivači in zbirčne lisice."

In rumeno sonce je grelo, vstajalo pozno in zrlo na trudno zemljo. Živali pa so se gostile z njenimi plodovi.

VLADO FIRM:

Uskoška nevesta

Danes začenjamo s ponatisom zgodovinske povesti »Uskoška nevesta«, katere snov je zajeta iz prve polovice 16. stoletja in nas povede v obdobje, ko so se pričeli Uskoki v večjem številu seliti iz Bosne, ki je tedaj trpela pod turškim jarmom. Pisatelju Vladu Firmu se tukaj še enkrat iskreno zahvaljujemo, da nam je dovolil ponatis dela, ki bo gotovo vzbudilo veliko zanimanje med bralci našega lista.

Uredništvo

I.

Pisalo se je leto 1515. Gorjanci so se v toplem vetru otresali še zadnjih snežnih zaplat. Aprilsko sonce je risalo svetle kroge v tolmunu, utesnjenem med živim skalovjem. Kdaj pa kdaj ga je vzburkal le nemirni lipan.

Na grebenu hribovja se je iz gozda prikazala siva senca. Volčji samec je previdno vzdignil glavo in zatulil v trepetajoči zrak.

Globoko v dolini onstran hriba se je staro naselje ogledovalo v dremotni reki. V puhtečo zemljo za vasjo pa so s prvimi sončnimi žarki že rili kruleči čekanarji.

Številni potoki so se klokotaje zvijali med travniki in ločjem, kakor bi se bali, da jim počasna Krka ne uteče in se sama samcata izteče v deročo Savo.

Tam, kjer se je nabrežje položno spuščalo in kjer je reka zavijala proti vzhodu, je počasi pridrsel izza ovinka težko natovorjen brod. Pravzaprav sta bila to le dva med seboj krepko povezana čolna. Na kljunu prvega se je bosonog starec krepko upiral v dolg in težak drog. Njegove še vedno goste, a že močno osivele lase je kodral veter, ki je vlekel čez reko. V drugem čolnu pa je brodnikov sin z veslom rezal pljuskajoče valove. Širokokrajni klobuk mu je zakrival pol obraza, po katerem so drsele vodne kapljice.

Jezdna konja, ki sta stala pošev na brodu, sta polglasno hrzala. Visok tršat možak temnih las, povezanih v čop, ju je krepko držal za uzdi. Za širokim usnjenim pasom mu je tičalo kratko bodalo. Nožico iz jelenje kože so krasili križajoči se beli šivi. Poleg bodala je nosil za pasom še črno dvocevno pištolo. Na ročaju se je lesketal srebrni polmesec, ki se je pred leti še ogreval v rokah podivjanega janičarja. Na nogah je imel opankam podobno obuvalo iz rjavega kozjega usnja.

Rožnate vrančeve nozdrvi in bistre oči so kazale, da so se njegovi predniki nekoč podili po puščavskem pesku Arabije in se sladkali z dateljnovimi sadeži, ki mu jih tudi v paševih hlevih gorate Bosne ni manjkalo.

V mnogih bitkah je na njegovem hrbtu jahal brkati jezdec v širokih svilenih hlačah. Nekoč pa je vranec pri nekem napadu nenadoma obstal in prisluhnil. Vajeti so popustile in turški beg se je hudo ranjen zvalil na tla. Vranec se je s toplim smrčkom dotaknil ranjenčevega obraza. Ko pa ga je zgrabila za grivo krepka roka, je pridušeno zahrzal in hlastnil po njej. Umirajoči beg je odprl oči in poskusil vzdigniti glavo. Nad njim se je sklanjal ves prašen in poten — uskoški poveljnik Tudor. Ko je pritisnil uho k trepetajočim ustnicam, je ulovil le še besedo Hasan; vranec je menjal gospodarja ter se le s težavo privadil nizkim dolenjskim gričem in sladkemu ovsu. Minili so meseci, preden si ga je Tudor pridobil, da se mu je lahko naslonil na vrat ter ga čehljal za ušesi. In postala sta nerazdružljiva prijatelja.

Brodnikovo veslo je škropilo drgetajočo Hasanovo kožo. Vranec je strigel z ušesi in opazoval obrežje. Za gostim grmičjem se je nekaj zganilo. Rjevec je naslanjal svojo mišjo glavo na Hasanov hrbet. V hitrosti se res ni mogel meriti z njim, toda v vzdržljivosti ni mnogo zaostajal za turškim vrancem. Njegov gospodar Brano, stari Tudorjev spremljevalec, ga je imel rad. Nemara zato, ker je poznal vse njegove muhe; ker pa se je tokrat Brano le preveč ukvarjal z vrancem, je dolenjski dolgodlakež jezljivo zahrzal in se skušal vzpeti. Valovi ga niso prav nič vznemirjali. Brod se je zagugal in se precej nagnil. Stari Brodnik na kljunu je kriknil, sin pa je še globlje potisnil veslo v vodo.

„Hoj, Lisko!" je zaklical rjavčev gospodar in ga urno zagrabil za uzdo. Konjev hrbet se je ukrivil in sprednje noge so zopet ulovile dno čolna. Lahen drget mu je spreletel telo. Ko pa je začutil na sebi močno, hrapavo gospodarjevo dlan, ki ga je gladila po čelu in nozdrvih, se je umiril. Gospodarjeva sapa mu je božala razčesano grivo.

„He, brodnik, ali ti je moj Lisko nagnal strah v kosti?" je Brano nagovoril starca in si smehljaje pogladil vlažno teme. Njegova zagorela polt je bila le za odtenek svetlejša od rjavčeve.

„Mm-hm," je zabrundal stari in se na pol obrnil. Na plečih so se mu pod obnošeno robačo napenjale in vozlale utrjene mišice. Krepko je pljunil, srknil sapo in z globokim glasom, kot da prihaja iz vodnih globin, odgovoril:

„Hm, vojščak! Tvoj kopitljač bi mi še brod preobrnil. Spočit je in Osmanovo kri voha, he. Vojniki, le brusite sekire!"

Brano se je zagledal v njegove oči.

„Prisluhni! Star sem in poznam znamenja. Moj ded, ki je bil zgubil nogo v boju z Ogri, me je izučil. Ko sem pred pasjimi dnevi minule zime sedel na tnalu pred svojo kočo in popravljal veslo, je zažarelo za Gorjanci. Mrak je

Slabost na potovanju

Mnogim kazi veselje nad potovanjem strah, da ne bodo prenesli vožnje z avtom, ladjo, letalom ali celo z vlakom. Vzroki slabosti, ki nastopi, brž ko ovinki, morski valovi ali brezzračni prostor na progi letala spremenijo lego potnika, še niso povsem jasni. Znano je le to, da nenaravno gibanje vpliva na ravnotežni organ. Največkrat se stvar začne z vrtoglavico in šumenjem v ušesih, konča pa se s slabostjo, pri kateri si človek v najslabšem primeru želi smrt.

Že nekaj let je mogoče dobiti sredstva, katerih namen je preprečiti neprijetne posledice potovanja. To so medikamenti, ki uspavajo živčni sistem in tako preprečijo slabost. Seveda pa takih sredstev nikdar ne sme jemati oseba, ki je za volanom avtomobila ali letala. Omamljanje živčnega sistema vodi namreč lahko do tega, da voznik ni več siguren pri vožnji.

Odlično sredstvo za preprečevanje slabosti na potovanju je tudi vitamin B6. To je pokazal poskus, ki so ga napravili na potnikih neke oceanske ladje. Potniki so dobili vitaminske tablete in na vsej vožnji iz Evrope v ZDA skoraj ni bilo primerov slabosti.

Tisti, ki so podvrženi slabosti na potovanju, pa morajo seveda tudi sami malo paziti, preden gredo na pot. Ni dobro, če je hrana, ki jo pred potovanjem zaužijemo, preveč težka. Tudi količina hrane naj bo zmerna. Razne „koristne" nasvete, kot je na primer ta, da slabost preprečimo z močnim žganjem, lahko mirno prezremo. Med potovanjem moramo tudi paziti, da smo, če mogoče, na svežem zraku, da nismo pretežko oblečeni in da se ne izpostavljamo premočnemu pripekanju sonca.

Posebno poglavje predstavlja slabost pri otrocih. Ni sicer pravila brez izjeme, vendar lahko rečemo, da majhni otroci, nekako do sedmega leta starosti, dobro prenašajo potovanje. Na ladji lahko opazujete otroke, kako se nemoteno igrajo, čeprav se ladja živahno giblje. Ko pa se odrasli ljudje z bledimi obrazi začno umikati v skrite kote, se pri otrocih pojavi neke vrste epidemija in postane slabo tudi njim.

Vse to je dokaz, da so psihični momenti zelo važni, kadar gre za slabost na potovanju. Dejstvo, da so nekateri mladi ljudje med puberteto zelo občutljivi za guganje na ladji, v letalu itd., potrjuje to domnevo. Ni nobenega dvoma, da so duševno neuravnovešeni ljudje z nagnjenostjo h glavobolu ali prenizkemu krvnemu pritisku zelo dovzetni za slabost na potovanju.

Tako duševno stanje seveda lahko izboljšamo s kakim psihoterapevtskim postopkom, vendar je smešno, da bi nekdo zaradi dvo- ali tridnevnega potovanja odšel na pregled k psihiatru. Obstaja pa psihoterapija, ki je sicer enostavna, a lahko zelo učinkovita. Če je v družbi takega, k slabosti na potovanju nagnjenega človeka nekdo, ki ima veliko avtoritete in izžareva veliko gotovost, lahko pod vplivom te duševne moči občutki, ki grozijo, da se bodo pojavili, izginejo.

Poskusite!

NADEVAN KROMPIR

Zelo debele krompirje, ki nimajo dosti očes, pečemo v pečici tričetrt ure. Medtem napravimo gosto omako iz 2 dkg masla, žlice moke, pol litra mleka, soli in popra. Ko smo jo dobro prekuhali, jo odstavimo in ji primešamo dve žlici gorčice. Nato odrežemo kos pečenega krompirja na konici, ga izvotlimo in nadevamo. Na koncu ga potresemo z nastrganim sirom in odprtino zadelamo. Tako nadevane krompirje denemo v pekač, pomazan z maslom, in pečemo še nekaj minut.

KROMPIR Z LIMONINO OMAKO

Nekaj drobnih krompirjev skuhamo v oblicah in jih potem olupimo. Za omako vzamemo dve žlici moke, košček surovega masla in malo vode ter pustimo, da nekaj minut vre. Dodamo dva rumenjaka in malo limoninega soka, položimo še krompirje v ponev in kuhamo nekaj minut na srednje močnem ognju.

Naša perutnina

● **Najbolj pogosto je treba pobirati jajca z gnezda pozimi, kadar je hud mraz, in sicer najmanj po trikrat na dan. Kajti vodena vsebina, ki je v jajcu, lahko zmrzne in jajce potem, ko pride na toplo, poči. A tudi poleti, kadar je zelo vroče, je dobro, če večkrat poberemo jajca iz gnezda in jih spravljamo na hladno, da se oplojena jajca ne prično kvariti.**

● **Kako odvadimo kokoš, da ne žre jajc! Te razvade so največkrat kriva neprimerna gnezda, v kakršnih se jajca zdrobe. Gnezdo mora biti zadosti globoko in mehko ter malo v temi. Pogosto je krivo tudi to, da dobe živali s krmo premalo apna in beljakovin. Da jim primanjkuje apna, spoznamo po tem, da kokoši hlastno žro zdrobljene jajčne lupine. V tem primeru moramo krmo primerno izpremeniti. Če pa je vse naše prizadevanje zaman, je treba kokoš zaklati, da njena razvada ne pride tudi na druge.**

● **Ali je res škodljivo, če spe kokoši v živinskem hlevu! Res. Zakaj zrak v takih prostorih je slab, pretopel in v zgornjih plasteh zaradi izparevanja tudi zelo vlažen. Pozimi se kokoši kaj lahko prehlade, kadar pridejo iz toplega hleva na mrzel zrak, posebno še, če ima žival vlažno perje. Kokoš mraz zelo lahko prenaša in ji je sveži zrak zaradi kisika veliko bolj potreben kakor toplota.**

Vsak otrok potrebuje svoj prostor za igranje, kjer lahko po mili volji šari in si ustvarja lasten svet. Morda kotiček v kateri od sob, če nima svoje sobe, ali pa samo mizico s stolom, skratka prostor, od koder ga nihče ne preganja in kjer ni nikomur napoti.

Igrani svet je namreč zanj absolutna realnost in ne iluzija, kot menimo odrasli. V prvih letih se čuti otrok še eno z naravo, z rožami, živalmi, rastlinami, ki ga obdajajo. Igrača je vse, kar lahko otipa, »dojame«, pa tudi voda, zemlja, sneg in pesek. Ure in ure se lahko otrok igra, ne da bi se utrudil, ne da bi poznal občutek časa. Igra je njegov življenjski element. Njegova življenjska nujnost, saj ga

Igranje ni igračkanje

zlagoma pripravlja in vzgaja k delu. Igranje ni igračkanje, ampak zelo resna in pomembna dejavnost, so ugotovili pedagogi. Mnogi otroci »igraje« premagajo težave in probleme.

Marsikateri starši pa tega ne vedo in delajo svojim otrokom nepopravljivo krivico.

Običajno ne jemljejo otrokove igre dovolj resno, saj ga sicer ne bi nenadoma, kadar je njim ljubo, prekinjali sredi igre in ga s tem nepripravljenega trgali iz nje. To je vselej hud »šok« za otroka, ko čuti, da ga ne razumejo. Če mu za igro ne pustimo časa in miru, se bodo v njegovem razvoju sčasoma pojavile motnje in otrok bo naposled postal agresiven in muhast.

V igri se sproščajo otrokove moči ali pa tudi nagrmadena čustva. Toda če zmeraj znova naleti na nerazumevanje odraslih, se polagoma odvadi pravega igranja, kaže vse manj veselja do svojih igračk, čeprav ga starši potem še tako spodbujajo. V resnici je to samo strah pred silovito prekinitvijo igranja, zato se rajši sploh ne začne ukvarjati z igračami. Nujno je zato, da se otrok počasi in brez kričečega priganjanja iztrga iz sveta igre in najde pot v resničnost.

Starši, ki o tem nič ne vedo, bodo kasneje ugotovili, da se njihov otrok le težko vživlja v težave in zahteve življenja in tudi nima pravega odnosa do dela in okolice. Saj velja igra tudi v zreli človekovi dobi za pomemben činitelj uravnovešenja med delom in počitkom.

In zdaj deset zapovedi za starše:

1. Otroci se morajo igrati, kakor morajo jesti in spati.

2. Uredite otroku v stanovanju poseben prostor ali kot, ki bo samo njegov in kjer se bo lahko igral.

3. Dovolite otroku, da se bo nemoteno igral, in ga ne motite v njegovi igri. Pravočasno in počasi ga pripravite na prekinitev igre.

4. Več ko se otrok sme igrati, bolje bo kasneje lahko delal. Igranje je predoblika dela.

5. Imejte razumevanje za otrokovo igro, četudi sami v njej ne vidite smisla, vendar pa se od nje tudi ne pustite tiranizirati, češ otroku je dovoljeno vse.

6. Čimbolj je otrokovo okolje harmonično, tembolj se bo lahko poglobil v igranje.

7. V igri zbira otrok izkušnje za kasnejše življenje in z igro bo kasneje laže kos svojim nalogam.

8. Poiščite svojemu otroku tovariša v igri, da ne bo osamljen, odmaknjen in vase zaprt in da se bo kasneje znal vključiti v družbo.

9. Igranje učinkuje tudi zdravilno, boječega in odljudenega otroka spravi spet v ravnotežje.

10. Če se otrok noče igrati, z njim nekaj ni v redu; to utegnejo biti motnje v njegovi duševnosti.

NASVETI

■ Če se pohištvo iz orehovine »poti«, se pravi, če je vlažno in izgublja svoj lesk, ga umijemo z milom, dobro zdrgnemo z zmesjo terpentinovega olja in črnega vina in ko je suho, ga otaremo s stolčenimi jedrci, ki jih povežemo v culico, da jo lahko pritiskamo na les. Ko pride na vrsto še flanelska krpa, se mu bo ves sijaj vrnil.

■ Če hočemo jabolka hitro olupiti, jih denemo za hip v krop. Potem jih zlahka olupimo.

■ Oleandri začno hitro cveteti, če jih postavimo na sončen prostor in jih vsak dan zalivamo z vodo, ki ima 20 do 25 stopinj temperature..

■ Prepotene klobuke ali zamaščene ovratnike zdrgnemo s tekočino, ki jo pripravimo iz desetih delov vode in enega dela salmiaka.

Pogreta hrana škoduje

Da bi prihranile čas, skuhajo mnoge gospodinje hrano za nekaj dni vnaprej in potem vsak obrok posebej samo pogrevajo. Pri tem pa pozabljajo, da izgubi hrana z vsakim pogrevanjem svojo vitaminsko vrednost. Z gretjem ne uničujemo toliko beljakovin, maščob in ogljikovih hidratov, kakor pa vitamine. Zlasti vitamin C, ki ga nujno potrebuje naš organizem, je nenavadno občutljiv za toploto.

Kopanje dojenčka

Če nesemo dojenčka v kadico, ne smemo pustiti, da mu glavica prosto visi, ampak mu podpremo tilnik z roko. V kopeli mu držimo glavo nad vodo, ga namilimo z dobrim otroškim milom in speremo z umivalno vrečko ali kopalno gobo.

Tudi lase mu moramo večkrat namiliti, glavo pa potem dobro osušiti. Prhljaj preprečimo, če glavico natremo z vazelinom. Oči umijemo s koščkom vate; tudi nos in ušesa očistimo z vato. Otrokovi nohti naj bodo vedno kratki in čisti.

Takoj ko otroka vzamemo iz vode, ga moramo zaviti v toplo brisačo. Gube potresemo z dobrim otroškim pudrom.

Dojenčka kopljemo (če je zdrav) vsak dan 1—2 minuti v vodi s temperaturo 36—37 stopinj.

---

tipal po dolini. Krvava zarja se je razpotegnila, sonce je porumenelo in poleg še eno manjše. Dvoje sonc, vojnik! Rdeči trakovi so rili v zemljo."

Sklonil je glavo in se prekrižal.

Vojščakov rezki smeh je presekal molk.

„Ho, ho, brodnik. Ali si mesec poženil s soncem? He, ne žaluj, stari! Babje marnje."

Brodnik ga je ošinil s hladnim pogledom in dejal:

„Hm, Vukmirov sel. Vaš uskoški glavar je star in pravičen svobodnjak. A vi, njegovi vojščaki, ste kot turška svojat. Poznate le meč in bodalo. Mi, tlačani, orjemo in sejemo. Žanjejo pa Turki, vi in . . "

Beseda je zamrla v šumenju valov, ki so butnili ob brod, kot bi hoteli potrditi brodarjeve besede.

„No, no, starina! Nikar se ne huduj. Vojščaki smo. Povej, kaj te je naučil ded."

„Le smej se, volkodlak," je zagodel starec in vzdignil mišičasto roko.

„Prišli bodo hudi časi. Turek bo zopet ropal po naši zemlji in konjska kopita bodo tlačila pšenico. To poletje bo vroče, zagoreli bodo kresovi po gorah. Meseci lakote se bodo vlačili po naši deželi. Moj ded je bil moder."

Umolknil je in se zagledal v reko.

„Hoj, brodnik. Ne muči se s temnimi mislimi. Saj že vemo, da se za turško mejo zopet zbirajo osmanski rokovnjači. Ne skrbi! Uskoški vojščaki bodo zopet planili na Turka. S poveljnikom sva bila tam daleč v Bosni. Dolga pot je za nama. Že dneve jezdiva skoraj brez oddiha."

Odprtih ust ga je poslušal starec in včasih pogledal sina.

„Poveljnik Tudor bi moral že čakati onkraj reke. Pohitel je naprej."

„Ej, klepetav vojščak si, Brano," ga je nagovoril brodnikov sin.

„Ali me poslušaš?" ga je začudeno vprašal Brano in zardel. „Saj nisi Turek," se je izgovoril in ga jezno pogledal, „sicer pa . . ."

Oster žvižg se je razlegal po obrežju. Brano se je zravnal in njegov predirni pogled je brskal med grmičjem. Hasan se je prestopil in zahrzal. Nozdrvi so se mu razširile. Brod je imel že dobro polovico poti za seboj.

Izza grmovja onstran reke se je izluščila postava. Skoraj črni lasje so ji padali do ramen in silili izpod čepice. Uskoški poveljnik Tudor je bil slok in mlad. Težka sablja z zlatim glavičem na ročniku mu je visela ob boku. Na ročaju so se bleščali dragi kamni. Sive oči so pohlevno zrle v svet, a visoko čelo je bilo rahlo nagubano. Čez pleča mu je visel kratek suknjič, prepasan z jermeni. Bodalo mu je tičalo za pasom.

Tudor je vzdignil roko in zabrlizgal. Nenadoma se je brod na reki tako močno nagnil, da je le glasen pljusk udušil brodnikovo kletev. Stari vojščak, ki je smeje se opazoval ves dogodek, je skušal pomiriti jeznega starca, ki je naposled skupaj z njim zopet uravnal ponoreli brod. Brodnikovemu sinu je drzni vrančev skok ugajal.

„Ej, oče, to je žival!" je vzkliknil.

Hasan pa je že mirno plaval in hrzal, da so vodni curki pršeli na vse strani. Na bregu ga je čakal gospodar in mu ponujal polno pest sladkega ovsa.

Brodnik, ki ni znal plavati, je mračno strmel v vodo, ki je vzbujala strah njegovim starim kostem. Izpod čela je pogledoval nemirnega rjavca, vsak hip pripravljen, da izpusti debeli drog za krmarjenje čolna in se ročno oprime brodove stranice. Iz ust mu je vrelo nerazumljivo godrnjanje.

Na obrežju pa je s prekrižanimi rokami čakal Tudor. Iskrega vranca je močni tok zanesel precej navzdol. Tudor je stekel za njim in do kolen zagazil v reko. Že so se njegove mišičaste roke oklenile vratu prhajočega konja. Ko je ježe vajeni Hasan začutil pritisk gospodarjevih stegen, ga je v trenutku minila utrujenost in v nekaj skokih je bil na suhem. Na ovčji koži pod sedlom so se nabirale kapljice in mu drsele po trebuhu. Tudor je brž pregledal jermenje in nategnil doprsnico. Hasan pa se je otresel kot mokro ščene in se pognal v skok, a že je bil vrančev gospodar v sedlu in zdirjala sta ob nabrežju.

Liska so medtem kljub upornemu topotanju potegnili na breg.

„Hej, stari, plačilo!" je vzkliknil Tudor in molel brodniku desnico.

„Šestico daj, glavarjev sin, očetu ne manjka srebrnikov."

Iz popotne torbe za sedlom je Tudor potegnil mošnjič, obšit s pozlačenimi resicami, in spustil dvajsetico v žuljavo in mokro dlan. „Dvajsetico zate," ga je nagovoril, a starčev obraz se ni spremenil. Zamrmral je in se vrnil na brod. Tudor je stopil k sinu, da še njega poplača.

„Plačal si," je dejal brodnikov sin, zamahnil z roko in odšel za očetom. Tudor je gledal za njim in na čelu se mu je zarezala pokončna brazda.

„Pretrda jim je gosposka, še vedno nismo prijatelji z domačini."

„Čas vse prinese, gospodar," je pripomnil Brano, ko je videl zamišljni Tudorjev obraz, „zelo nezaupljivo, a dobro je ljudstvo te hribovite slovenske zemlje."

„Jašiva v skok!" je ukazal Tudor. „Mudi se mi. Konja sta odpočita. Važna sporočila, ki sva jih dobila od naših oglednikov na turški meji, morava čimprej prinesti očetu. Spotoma se oglasiva še na mehovskem gradu. Deželna bramba se mora pripraviti. Kmete je treba spraviti v tabore. Z zemljo so zrasli, radi se obotavljajo."

(Nadaljevanje prihodnjič)

za oddih in razvedrilo

T. G. LENGYEL:

Zgodba o grdem dekletu

Frederic Farnsworth, pisec televizijskih oddaj, se je odpravil na svoj vsakodnevni sprehod po sončni kalifornijski cesti, ko ga je ustavila neka ženska.

„Vi ste gospod Farnsworth, kajne?"

„Da, tako je."

„Pred kratkim sem videla vaše delo. Zasedba vlog in izvedba sta bili odlični."

„Najlepša hvala."

„Tako sem vesela, da sem vas srečala."

„Tudi mene veseli."

Še dlje bi se hotela pogovarjati, toda on je hitro rekel „Na svidenje" in odšel, preden ji je prišlo na misel, da bi še kaj rekla.

„Vedno vidijo le predstavo na odru; igralce, režiserjevo delo, pisatelj pa ostane pastorek; nikoli ne pripomnijo ničesar o odličnih dialogih, pretresljivem koncu; bleščeči zgodbi ..."

Premišljeval je predse, ko je šel dalje.

Skupina mladoletnic ga je obkrožila na nekem uličnem vogalu.

„Oh, gospod Farnsworth," so zavpile.

„Dober dan, sir," je zavreščala ena izmed njih.

„Včeraj smo videle vašo televizijsko igro," je vpila druga.

„Bila je tako ljubka zgodba. Jokala sem, ko je vse izgubila."

„Veselila sem se, ko se je on vrnil k njej," je rekla prva.

„Oh, bila sem tako vesela, ko se je zgodba dobro končala. Življenje je lahko čudovito, kajne, gospod?"

„Ali lahko dobim vaš podpis, gospod ...?"

„Imate mogoče kakšno sliko, gospod Farnsworth?"

„Žal mi je, nimam nobene. Veste, jaz nisem filmski igralec."

„Ampak tako ste slavni, gospod, in tako znani!" je pripomnila druga.

„Moja slava traja natančno en večer, bolje rečeno petdeset minut ..."

„Videla sem eno izmed vaših drugih zgodb. Bila je o dečku in psu. Zakaj ne napišete lepe zgodbice o deklici in psu, ali o deklici in mački?"

„Mogoče," je rekel malomarno, medtem ko je bil ves zavzet s pisanjem svojega imena na koščke papirja in knjižice z avtogrami.

Slednjič so ga pustile oditi.

Farnsworth je šel dalje, upajoč, da se bo domislil nove zgodbe. Njegov agent mu je tistega jutra že drugič telefoniral in ga priganjal, naj mu predloži nova dela. Režiserji in igralci so čakali nanja ...

Sploh se ni mogel ničesar domisliti.

Nič se ni zgodilo. Njegov ustvarjalni duh si je vzel prost dan. Farnsworth se je spomnil, da mu je zdravnik rekel, da je strašno zgaran in preobremenjen z delom. Poslal ga je po elektrokardiogram.

„Moj dragi doktor," mu je bil odvrnil Farnsworth, „čudež je, da srce sploh še bije!"

Njegov duh, ki je bil sicer poln idej, je še vedno dremal. Če se v eni uri nič ne zgodi ... Farnsworth se je zgrozil. Najemnina mu je potekla, plačati bo treba davke.

„Dober dan, gospod Farnsworth!"

Pisatelj se je presenečeno ozrl.

Potem si je zaželel, da tega ne bi storil.

„Oh, ne verjamem, da bi vas že kdaj srečal."

„Meni pa se zdi, kot bi vas poznala že celo življenje. Videla sem vse vaše oddaje. Brala sem vaše zgodbe. Zame ste junak dneva ..." Potem je umolknila — skoraj brez sape.

„Zelo ste prijazni," je odgovoril.

„Delam tu v bližini. Sem stenodaktilografka v nekem zavarovalnem uradu. Zvečer pa vedno tičim pred svojim televizijskim sprejemnikom. Zelo vas občudujem, gospod Farnsworth ..."

Pozorneje jo je pogledal.

Imela je kodraste lase, ki si jih očitno ni nikoli česala, smešno dolg in grd nos; premajhne oči, preveč šminke in debelo razmazano plast pudra na obrazu.

Kot vselej, kadar je nenadoma zašel v neprijeten položaj, je bil Farnsworth pripravljen bežati.

Vendar pa mu je dekle že stalo na poti, kot majhna grda račka, najbrž brez ljubezni in veselja na tem svetu.

„Jaz sem Margie Higgins."

„Zelo me veseli, gospodična Higgins."

„Tudi mene. Pravkar sem na poti domov."

Zbal se je daljšega pogovora in pogledal na uro.

„Zelo pozno je že, gospodična Higgins. Moj pisalni stroj me čaka. Moram dalje."

„Oh, je rekla očitno razočarana. „Zelo mi je žal." Potem je zardevaje dodala: Nocoj bom sanjala o vas."

Farnsworth je šel dalje.

Hans Christian Andersen, stari pripovedovalec pravljic, bi Margie spremenil v čisto lepoto, je premišljeval. Kaj bi lahko storil zanjo? Jo poslal k lepotnemu kirurgu? Ta nos, te obrvi, te oči, te ustnice? Potem k zdravniku zaradi polti in postave? ... potem k krojaču, potem k frizerju ... samo Krez bi lahko iz te grde račke naredil laboda.

Naslednji večer, ko je odhajal iz kina, je Farnsworth spet naletel na Margie Higgins.

„Oh, halo, gospod Farnsworth!"

„Dober večer, gospodična Higgins."

„Rada bi popila skodelico kave."

Tokrat ni mogel niti poskusiti, da bi odklonil.

„Prav rad, gospodična Higgins. Tik za vogalom je samopostrežni bar."

„Strašno rada bi šla tja," je zagrulila.

Ko sta sedela v medlo razsvetljenem prostoru, se je Farnsworth spet zbral. Dekle je vodilo ves pogovor in to ga je veselilo.

„Veste, za preprosto dekle, kot sem jaz, je zelo težko ... mislim z moškimi ... nimajo me radi. Nisem ravno Marilyn Monroe."

Ko jo je zamišljeno pogledal, je nadaljevala.

„Moški mislijo, da si smejo samo oni kaj želeti. Toda me, dekleta, imamo ista hrepenenja. Želim si pametnega moža ... nekoga, kot ste vi!"

„Prav polaskan sem," je odvrnil in se potrudil, da bi zvenelo prepričljivo.

„Še nikoli nisem bila poročena. In vi?"

„Ne," je odgovoril. „Sklenil sem ostati sam; jaz sem poročen s svojim pisalnim strojem."

„Srečno, upam."

„Da, moji bralci so mi hvaležni za to."

Spremil jo je domov in pobegnil, kakor hitro je mogel.

Nekaj mesecev pozneje, nekega hladnega, meglenega večera, je Farnsworth spet srečal Margie. Z njo je bil neki moški. Hodil je z berglo. Med predstavljanjem je naredil Farnsworth strašno napako, da mu je ponudil roko, preden se je zavedel, da mož nima desnice. Njegova očala so imela modrikasta stekla. Margijin tovariš je bil slep.

Margie je klepetala: „Moj mož in jaz sva bila navdušena nad vašo oddajo včeraj zvečer."

„Zelo me veseli," je rekel Farnsworth. „Katero pa? Včeraj sem imel dve oddaji."

Margijin mož je odgovoril: „Zgodba o grdem dekletu, ki je postala lepotna kraljica, in o princu." Farnsworth je zardel.

Čisto mimogrede je Margijin mož nadaljeval: „Veste, preden sem se poročil z Margie, mi je povedala, da je pri nekem lepotnem tekmovanju tu v okolici dobila prvo nagrado. Kje je že bilo, dragica?"

Margie ni odgovorila.

Vzela je njegovo zdravo roko v svojo in odšla sta dalje, počasi, previdno, dokler nista izginila v nočni megli.

Smeh stoletij

Francoski kuhar je prišel v London na obisk, a ni bil nič kaj zadovoljen. Rekel je:

„Toliko ver in samo ena omaka. Mi imamo samo eno vero, zato pa na stotine raznih omak. Živela Francija!"

—

Francoz pride v Argentino, kjer sreča imovitega rojaka, ki je prišel v to deželo že pred tridesetimi leti.

„Povejte mi," ga vpraša prišlec, „zakaj ste pravzaprav zapustili svojo domovino?"

„Da bi pozabil," je odgovoril izseljenec.

„Kaj pa ste hoteli pozabiti?"

„Sem pozabil."

—

Prijetna mlada dama pravkar sede za volan v svojem avtomobilu, ko stopi k njej stražnik:

„Gospodična, rdečih lučk nimate."

„Saj jim imam," se izgovarja ona, „samo prižgane niso."

„Gospodična," pravi stražnik resno, „meni bi bilo ljubše, če jih ne bi imeli, pa bi bile prižgane."

—

General je imel zelo ljubko ženo. Ko je nekega jutra stopil v svojo pisarno, polno mladih oficirjev, je vzkliknil:

„Fantje, nocoj sem vam pa vsem nataknil rogove!"

Ker oficirji niso razumeli, je pojasnil:

„Veste, nocoj sem spal s svojo ženo."

IZREKI

● Hvaležnost ni v tem, da imamo radi človeka, ki nam je kdaj napravil uslugo, da mu izkažemo protiuslugo. Hvaležen je, kdor korist, ki jo ima od te usluge, poplača vsem ljudem in ne samo tistemu, ki mu je hvaležen.

(Frederic Paulhan)

● Vse dobre knjige imajo nekaj skupnega, namreč to, da so resničnejše, kot če bi se resnično zgodile, in kdor je eno od njih do konca prebral, čuti, da se je vse to v njem zgodilo in je zdaj njegovo: dobro in slabo, navdušenje, kes in žalost, ljudje in kraji in kakšno je bilo vreme!

(Ernest Hemingway)

● Presenetljivo je, da dobimo pravzaprav najboljše nasvete od tistih ljudi, ki dajejo slab zgled.

(Jean Galtier-Baissiere)

● Ljudje postanejo boljši, če se od njih pričakuje dobro in če se z njimi ravna, kakor da bi že bili boljši.

(Karl Jaspers)

G. C. THORNLEY:

Kdor se zadnji smeje

Henry Kendal je zaklenil vrata svojega stanovanja, odložil plašč in sedel k pisalni mizi. Potlej je še enkrat prebral pismo:

»Izročili mi boste petsto funtov, sam jih bom prevzel. Štiri dni časa vam dajem, da pripravite denar. Petsto funtov ni velika vsota za človeka z vašim premoženjem. Poznal sem vašega očeta. Kako je že bilo z njim in s ponarejanjem denarja? Mislite, da tega nihče več ne ve?

Če boste plačali, seveda ne bom povedal nikomur. Zato imejte denar čez štiri dni zvečer pripravljen. Bankovce po en funt, stare, prosim. Držite jezik za zobmi.

A. B. C.«

Kendal je bil vznemirjen. Še ko je bil majhen deček v Camberu, je prišel njegov oče navzkriž s policijo. Zadaj v hiši je namreč imel njegov oče skrito sobico. V njej je ponarejal denar. Stotine bankovcev. Ko je nekega dne policija sobo preiskala, je našla le nekaj bankovcev. Tudi ti so zadostovali. Henryjeva mladostna idila se je končala. Deček je odšel iz rodnega mesta, kjer so vsi poznali očetovo zgodbo. Odšel je v Norton.

Tu ga nihče ni poznal in nikomur ni govoril o svojem domu. Dobil je službo v banki. Vsi so ga imeli radi. Trdo je delal in srečo je imel. Sedaj vodi banko. Ljudje ga spoštujejo.

Oče je medtem v zaporu umrl, a vsi še niso pozabili nanj!

»Če se bo zgodba o mojem očetu razvedela, bom moral odpovedati službo,« si je mislil Henry. »Moje sreče bo konec.«

Položil je pismo na mizo in premišljeval: »Če sedaj plačam teh petsto funtov, bo prihodnji mesec A. B. C. zahteval še več. Izsiljevanje se ne zaustavi pri prvem poizkusu. In čeprav mu plačam, ne vem, ali bo res molčal. Naj obvestim policijo? Potem se bo še prej razvedelo. Vrhu vsega ga niti ne poznam. Kako naj se ubranim pred njim?«

Ko se je Henry Kendal odpravljal v posteljo, je bil ogenj v kaminu že zdavnaj dogorel. A preden je legel, je vedel, kaj bo storil.

Štiri dni kasneje je zvečer sedel Henry na istem stolu. Napeto je prisluškoval previdnim korakom, ki so se bližali po cesti. Kratko je pozvonilo. Henry je odšel odpirat.

Na prag je legla senca neznanega moža. Henry je videl s črno ruto pokrit obraz in dvoje trdih oči, ki so ga opazovale.

»Kendal?«

»Da. Ste vi tisti A. B. C.?«

»Da. Ste sami doma?«

»Da. Vstopite!«

Henry je skrivnostnega gospoda odvedel v sobo.

»Ste koga skrili v sosedne sobe? Policija?«

»Policija ne ve ničesar. Preglejte stanovanje, če hočete,« je mirno odgovoril Henry.

Prišlec mu je verjel na besedo. Sedel je.

»Torej boste plačali ...« je dejal. »Prav je tako. Kaj bi dejali ljudje, če bi zvedeli čedno zgodbico o ponarejanju?«

»Veliko tvegate,« je hladno pripomnil Henry. Lahko vas prijavim policiji. Z izsiljevavci ne ravnajo preveč obzirno in vaše pismo bo zadosten dokaz.«

»Nikoli ne boste povedali. Preveč radi bi pozabili na preteklost. Naposled pa mojega imena sploh ne poznate,« je odvrnil zakrinkani neznanec.

»Mora biti prav petsto funtov? To ni majhna vsota.«

»To ni nič za vas. Lahko bi plačali še več. Kje je denar? Takoj mi ga izročite!«

Kendal je odprl mirni predal. Mirno je vzel zavitek bankovcev in jih molče ponudil izsiljevavcu. Bankovci so bili stari in pomečkani.

»Dobro, prav je tako,« je zamrmral mož pod krinko in prešteval denar. »Da, to je petsto funtov. Veseli me, da niste delali nobenih neumnosti, Kendal.« Mož je stopil k vratom, jih odprl in se na pragu ozrl:

»Mogoče vas bom še kdaj obiskal. Nisva še dokončala kupčije. Lahko noč, gospod bančni ravnatelj!«

Kendal je sam zase mrmral: »Da, midva še nisva dokončala kupčije, A. B. C.«

Čez kakih deset dni je Kendala v banki obiskal policijski komisar.

»Kaj lahko naredim za vas?« ga je Kendal prijazno pozdravil.

Komisar mu je ponudil bankovec za en funt. »Bi si ga ogledali, prosim?«

Kendal si je bankovec natančno ogledal. »Ponarejen je,« je povedal komisarju.

»Tudi nam se je zdelo,« je prikimal komisar.

»Kje ste ga dobili?«

»Oh, dobili smo več kot enega. V trgovinah in gostilnah, veste. Sicer pa smo razpečevavca že prijeli.«

»Kdo pa je?«

»Allan Carroll,« je povedal komisar.

Kendal je napeto premišljeval. Ne, tega imena se ni spomnil.

»Noče povedati, kje je dobil ponarejen denar?«

»Molči kot riba.«

»Kaj bo z njim?«

»Eh, kaj, za lep čas bo ostal za zapahi. Nekaj let bomo gotovo varni pred njim. Kakih pet ali še več mogoče.«

Kendal je komisarja spremil do vrat.

»Kako je že ime tistemu razpečevavcu?«

»Allan Brian Caroll.«

»Poglejte no — Allan Brian Caroll — A. B. C.!« Kendal se je zasmejal.

»Aha, saj res!« je vzkliknil v smehu še komisar. »A. B. C.! Še spomnil se nisem — kar dobro se sliši!«

Še boljše volje je Henry Kendal spet sedel za delovno mizo. »Pet let ali še več,« je premišljeval. »Dobro je to. Očetovi ponarejeni bankovci, ki sem jih skril in spravil, so mi prišli kar prav ...«

RADIO program

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.55 Kmečka oddaja — 6.00 Pestro mešano — 7.55 Gospodarske vesti — 8.15 Jutranji koncert — 9.00 Pozdrav nate (razen sobote in nedelje) — 10.00 Za gospodinjo — 11.00 Ljudske viže — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.00 Opoldanski zvonovi — 12.40 Deželna poročila — 13.05 Opoldanski koncert — 14.55 Posebej za vas — 16.00 Glasba zate — 17.00 Popoldanski koncert — 18.45 Pestro mešano — 18.55 Lokalne športne novice — 19.30 Odmev časa — 20.10 Deželna poročila.

Sobota, 5. 6.: 8.05 Domači vrt — 8.45 Domača književnost — 14.15 Pozdrav nate — 15.30 Aelia, žena Norika — 16.00 Iz vseh dolin zveni — 18.00 Kulturni razgledi — 19.10 Odmev časa — 20.15 Goljufiva ženitev, slušna igra — 21.15 Lohengrin, opera.

Nedelja, 6. 6.: 8.05 Pristaniški koncert — 12.45 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.45 Koroška lovska ura — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Križem po svetu, križem skozi čas — 18.05 Koncert ljudskih pesmi — 19.00 Nedeljski šport — 20.10 Naslednik — 22.15 Poročni plesi iz petih dežel.

Ponedeljek, 7. 6.: 8.05 Oddaja iz Belgije in Bremena — 12.40 Binkoštni običaji — 13.45 Iz domačih krajev — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Resnica biblije — 18.00 Binkoštne vrtnice in drugo — 19.00 Šport — 19.30 Hongkong, mesto ob bambusovi zavesi — 20.10 Slikana kmečka skrinja.

Torek, 8. 6.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 8.15 Preskušnja v Budimpešti — 15.30 Stojimo na gričku — 15.45 Mladinska oddaja — 18.00 Oddaja koroškega deželnega glavarja — 18.15 Iz prve roke — 19.00 XY ve vse — 20.15 Na krtini, slušna igra — 21.20 Aktualna literarna oddaja.

Sreda, 9. 6.: 8.15 Jutranji koncert — 15.30 Celovški madrigalisti — 15.45 Socialne razmere in uspeh v šoli — 18.00 Če berem od svojega ljubčka — 18.15 Pomoč potrebuje vsak — 18.30 Znanstvena govorilna ura — 20.15 Koncert moskovskega radijskega in televizijskega orkestra.

Četrtek, 10. 6.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Ura pesmi — 15.45 Koroški avtorji — 18.00 Koroška kulturna poročila — 18.20 Oddaja zbornice kmetijskih delavcev — 18.35 Mladinska oddaja — 19.00 XY ve vse — 20.15 Danes pride moj fant — 21.00 Zveneča alpska dežela — 22.15 Pesem prerije.

Petek, 11. 6.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Kulturno ogledalo — 18.00 Koroška ljudska visoka šola — 18.35 Kaj pravi industrija — 20.15 Iz zaboja za plažo — 21.00 Dunajski slavnostni tedni.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 13.00 17.00, 19.00, 22.00, 23.00, 00.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.30 Dobro jutro — 6.10 Z glasbo v dan — 6.40 Jutranja opazovanja — 6.50 Pestro mešano — 7.20 Jutranja glasba — 11.00 Veseli ob enajstih — 11.45 Za avtomobiliste (razen nedelje) — 13.10 Pestro mešano — 14.50 Objave za Avstrijo — 15.00 Šolska oddaja — 16.30 Koncertna ura — 17.10 Kulturne vesti — 17.30 Reporterji med polja — 18.00 Vsakodnevna glasbena oddaja s plošč — 19.20 Kaj slišimo zvečer — 21.55 Športni komentar.

Sobota, 5. 6.: 8.20 Prosimo, prav prijazno — 9.00 Bodite čisto tiho — 10.00 Tehnika dela zgodovino — 13.20 Odmev iz Avstrije — 14.40 Tehnični razgledi — 16.00 Za delovno ženo — 16.30 Vedri in veseli — 17.10 Iz parlamenta — 19.10 Oddaja zveznega kanclerja — 19.30 Velika šansa — 20.15 Avstrijska hitparada — 22.20 Ura solistov.

Nedelja, 6. 6.: 8.15 Kaj je novega — 9.00 Operni koncert — 10.00 Tedensko ogledalo domačega tiska — 13.15 Za avtomobiliste — 14.30 Skušnjava v Budimpešti, roman — 16.00 Otroška ura — 18.00 Mednarodna radijska univerza — 19.10 Teden dni svetovnih dogajanj — 19.30 Melodija za nedeljski večer — 21.00 Enrico Caruso.

Ponedeljek, 7. 6.: 8.05 Spirituali in šansoni — 10.00 Iz mape melodij — 10.45 Ženska oddaja — 11.00 Angleška baročna glasba — 13.10 Za avtomobiliste — 14.30 Načelnik postaje Fallmerayer, pripovedka — 15.30 Otroška ura — 16.30 Od Budimpešte do Bukarešte — 17.05 Gledališča po svetu — 17.55 Lepa pesem — 19.20 Daphne, tragedija — 21.30 Beseda in sila.

Torek, 8. 6.: 8.20 Glasba na tekočem traku — 9.00 Pomlad in Binkošti v evropskih običajih — 13.30 Pomembni orkestri — 15.05 Zadnji Pandur, pripovedka — 17.00 Esej v našem času — 17.25 Znanje za vse — 19.30 Poleti z nami — 20.30 Operetna mladost — 21.30 O tem lahko govorimo.

Sreda, 9. 6.: 8.10 Prosimo, prav prijazno — 13.30 Teden pri Združenih narodih — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Skok v neumrljivost, pripovedka — 17.25 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.40 Domači zdravnik — 19.30 Halo, teenagerji — 20.15 Vseh devet — 21.40 Popravi, kar so drugi zakrivili.

Četrtek, 10. 6.: 8.10 Dobrodošli v Avstriji — 13.30 Stili glasbe — 14.00 Pomembni orkestri — 14.35 Spodaj v dolini — 15.35 Gospodarska reportaža — 17.25 Raziskovalci v gosteh — 17.40 Ženska oddaja — 19.30 Velika filmska revija — 21.00 Moj fant se slabo obnaša.

Petek, 11. 6.: 8.10 Prosimo, prav prijazno — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Ljudska glasba — 15.35 Armenske pesmi in plesi — 16.00 Otroška ura — 17.25 Znanje za vse — 19.30 Kačji pik, slušna igra — 20.45 Prihod, pripovedka — 21.00 Iz nabiralnika za pritožbe — 21.40 Angleščina v naglici.

BARVE

ščitijo in olepšajo.

Kvalitetne lake in vse potrebščine za barvanje dobite pri

Podjunska trgovska družba

bratje Rutar & Co.

Dobrla vas - Eberndorf

NAJVEČJI PROBLEM DANAŠNJEGA SVETA:

Preveč ljudi – premalo hrane

Posebna komisija pri Ekonomsko-socialnem svetu OZN napoveduje, da se bo svetovno prebivalstvo v prihodnjih 40 letih podvojilo, to se pravi, da bo — računano po sedanjem prirastku — leta 2000 živelo na svetu šest milijard ljudi, medtem ko jih je bilo leta 1960 komaj tri milijarde.

Med razpravo o prirastku prebivalstva ter o gospodarskem in socialnem razvoju po svetu je Ekonomsko-socialni svet potrdil upravičeno zaskrbljenost, ki so jo izrazile vlade mnogih dežel spričo počasnega gospodarskega razvoja v primerjavi z visokim prirastkom prebvialstva. Posebno težaven je položaj v nerazvitih deželah, kajti prebivalstvo naglo narašča prav v teh deželah, katerih gospodarski razvoj pa je prepočasen celo za sedanje število prebivalcev.

Kakor že rečeno, bo leta 2000 na svetu 6.000,000.000 ljudi, kar je v primerjavi z letom 1960 stoodstotni prirastek. Le-ta bo znašal na manj razvitih področjih 2,6 milijarde ali 85 % celotnega prirastka po svetu. Delež nezadostno razvitih področij v svetovnem prebivalstvu se bo tako povzpel od 67 na 75 odstotkov, medtem ko se bo delež razvitih dežel zmanjšal od 33 na 25 % (delež Evrope od 14 na komaj 9 %).

Prirastek prebivalstva — ugotavlja posebna komisija — na nerazvitih področjih bo prav gotovo prinesel težavne gospodarske in demografske probleme, od katerih ureditve je v marsičem odvisna prihodnost ne le teh področij, marveč vsega sveta. Temu mnenju se pridružuje generalni ravnatelj FAO, organizacije OZN za prehrano in kmetijstvo, ki napoveduje, da bo svet proti koncu stoletja v stiski za hrano, če ne bo poskrbljeno za znatno večjo proizvodnjo.

Po mnenju ravnatelja FAO je v svetovnem povprečju že danes skoraj vsak drugi prebivalec lačen ali vsaj nezadostno prehranjen. Ker nerazvita področja »bijejo izgubljeno bitko« proti lakoti in ker proizvodnja hrane v razvitih deželah naglo narašča, se razlika med revnimi in bogatimi nadalje veča, namesto da bi se zmanjšala. Omenjeni strokovnjak je mnenja, da se mora proizvodnja hrane do konca tega stoletja povečati vsaj štirikratno, če hočemo premagati lakoto po svetu. Dežele v razvoju tolikšnega povečanja ne morejo doseči, kajti v petih letih so se viri hrane v teh deželah povečali le za 2,5 %. Rešitev bo treba iskati v večjem izvozu hrane iz razvitih dežel in v prizadevanju za večjo proizvodnjo dežel v razvoju.

V minulih petih letih se je število prebivalstva v deželah Latinske Amerike zvišalo za 11 %, proizvodnja hrane pa samo za 6 %, prebivalstvo Daljnega vzhoda je v istem obdobju naraslo za 10 %, medtem ko se je proizvodnja hrane povečala le za 8 %; v Evropi se je število prebivalstva zvišalo v petletnem obdobju za 4 %, proizvodnja hrane pa za 11 %; podobno je razmerje tudi v Severni Ameriki, čeprav razmerje ni tako ugodno kot na evropski celini.

Kljub prizadevanju vlad in medsebojnih organizacij za hitrejši gospodarski razvoj nerazvitih dežel so razlike iz leta v leto večje, poudarja direktor FAO in dodaja, da vsebuje hrana posameznika v razvitih deželah povprečno trikrat več kalorij kot dnevni obroki prebivalcev na nerazvitih področjih.

Ta teden vam priporočamo:

Iz zbirke „Mala knjižnica“

- Radovan Zugovič: **NJEGOŠEVA PESNITEV O BORBI IN SVOBODI,** razprava o velikem črnogorskem pesniku, 48 str., br. 2 šil.
- Maksim Gorki: **STARKA IZERGIL — ŠEST IN DVAJSET IN ENA,** dve povesti ruskega pisatelja, 64 str., br. 2 šil.
- Elin Pelin: **JAZ, TI, ON,** zbirka kratkih zgodb bolgarskega pisatelja, 52 str., br. 1 šil.
- Ivo Andrič: **POPOTOVANJE ALIJE DŽERZELEZA — MOST NA ŽEPI,** dve noveli jugoslovanskega Nobelovega nagrajenca, 64 str., br. 3 šil.
- Filip Kalan: **OTROK,** novela iz življenja preprostih ljudi, 108 str., br. 2 šil.
- Branko Čopič: **SVETI OSEL,** zbirka šaljivih črtic iz borbe in obnove, 96 str., br. 2 šil.
- Jack London: **LJUBEZEN DO ŽIVLJENJA — ČINAGO,** dve povesti o boju človeka z naravo, 64 str., br. 2 šil.
- Heinrich von Kleist: **MICHAEL KOHLHAAS,** življenje in trpljenje bojevnika za pravico, 160 str., br. 3 šil.
- Emile Zola: **NAPAD NA MLIN:** novela iz francosko-pruske vojne, 56 str., br. 1 šil.
- Vjenceslav Novak: **SOCIALNE PODOBE,** zbirka črtic, 156 str., br. 3 šil.
- Jordan Jovkov: **KO BI MOGLE GOVORITI,** zbirka črtic, 216 str., br. 7 šil.
- Voltaire: **ZADIG,** povest iz časov starih Babiloncev, 112 str., br. 3 šil.
- Diderot Denis: **RAMEAUJEV NEČAK,** literarni spomenik razsvetljenstva v 18. stoletju, 144 str., br. 5 šil.
- Romain Rolland: **POGLEDI V GLASBENO UMETNOST,** eseji o glasbi in slavnih glasbenikih, 212 str., br. 10 šil.
- Mile Klopčič: **DIVJI GRM,** zbirka prevodov in prepesnitev, 192 str., umetniške vinjete, br. 12 šil.
- Avgust Šenoa: **NAGELJ S PESNIKOVEGA GROBA,** pisateljevi spomini na Prešernovo domovino, 164 str., br. 8 šil.
- Anatole France: **JOKASTA,** povest slavnega francoskega pisatelja, 128 str., br. 10 šil.
- Johann W. Goethe: **WERTHER,** roman,ki je postal nepogrešljiv sestavni del svetovnega slovstva, 180 str., br. 8 šil.
- Maurice Baring: **NEUTEŠEN SPOMIN,** roman velikega angleškega pisatelja, 200 str., br. 10 šil.
- Joseph Conrad: **MLADOST — GASPAR RUIZ,** dve napeti povesti, 160 str. br. 10 šil.
- Aleksander Kuprin: **OLESJA — GAMBRINUS,** dve povesti o nenavadnih ljudeh in izrednih naključjih, 160 str., br. 5 šil.

»Naša knjiga«, Celovec, Wulfengasse

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 5. 6.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 6. 6.: 7.30 Duhovni nagovor — S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 7. 6.: 7.15 Nisem pozabil še drage matere svoje.

Torek, 8. 6.: 14.15 Poročila, objave — Žena in dom — 10 minut za športnike.

Sreda, 9. 6.: 14.15 Poročila, objave — Kar želite, zaigramo.

Četrtek, 10. 6.: 14.15 Poročila, objave — Vaški zvoki — Koroški kulturni pregled.

Petek, 11. 6.: 14.15 Poročila, objave — Od petka do petka — Iz ljudstva za ljudstvo.

RADIO LJUBLJANA

oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 212,4 — 202 m
UKV frekvence 88,5 — 92,9 — 94,1 — 90,5 — 97,9 MHz

Poročila: 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.00 Dobro jutro — 11.00 Za avtomobiliste — 12.05 Kmetijska oddaja — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 15.00 Popoldanski radijski dnevnik — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 19.05 Glasbene razglednice — 19.30 Večerni radijski dnevnik.

Sobota, 5. 6.: 8.05 Operni pevci pojejo slovenske narodne pesmi — 9.25 Mladi glasbeniki — 11.00 Turistični napotki — 12.15 Domače viže za sobotno opoldne — 12.30 Poljudne skladbe srbskih skladateljev — 14.35 Vaščila — 15.30 Posnetki s koncerta APZ iz Ljubljane — 17.35 Pesmi in plesi jugoslvanskih narodov — 18.45 S knjižnega trga — 20.00 V soboto zvečer — 21.00 Zaplešite z nami — 22.10 Oddaja za naše izseljence.

Nedelja, 6. 6.: 8.00 Prečudni dr. M., mladinska radijska igra — 9.05 Voščila — 10.00 Še pomnite, tovariši — 10.40 Koncert lahke glasbe — 11.00 Turistični napotki — 12.05 Voščila — 13.30 Za našo vas — 13.50 Pred domačo hišo — 14.00 V svetu opernih melodij — 16.00 Nedeljsko športno popoldne — 20.00 Naš nedeljski sestanek — 21.30 Iz slovenske simfonične glasbe — 22.10 V plesnem ritmu.

Ponedeljek, 7. 6.: 8.05 Jutranji zabavni zvoki — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.25 Iz narodne zakladnice — 10.35 Naš podlistek — 11.00 Turistični napotki — 12.15 Čez hrib in dol — 12.30 Liszt in Chopin — 14.05 S poti po domovini — 14.35 Voščila — 15.30 Zborovske skladbe — 17.05 Iz opernega sveta — 18.45 Družba in čas — 20.00 Izbrali smo vam — 20.40 Koncert zagrebških solistov.

Torek, 8. 6.: 8.25 Od melodije do melodije — 11.00 Turistični napotki — 12.15 Slovenske narodne pesmi — 12.30 Iz koncertov in simfonij — 15.30 V torek nasvidanje — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 20.00 Violinist Vladimir Škerlaka — 20.00 Slovenska popevka 1965 — 22.10 Od popevke do popevke.

Sreda, 9. 6.: 8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Pesmi in plesi iz Moravske — 10.45 Človek in zdravje — 11.00 Turistični napotki — 12.30 Operni odlomki — 14.05 Mladinski pesnik Kajetan Kovič — 14.35 Kaj in kako pojejo mladi pevci — 15.30 Slovenske narodne pesmi — 17.05 Slovenska glasbena ustvarjalnost po osvoboditvi — 18.45 Naš razgovor — 20.00 Mešani pevski zbor „Slavko Osterc“ — 20.20 Zabavne melodije.

Četrtek, 10. 6.: 8.05 Jutranji zabavni zvoki — 11.00 Turistični napotki — 12.15 Na kmečki peči — 12.30 Na temo o Romeu in Juliji — 14.05 Naši pevci v slovenskih operah — 14.35 Voščila — 15.40 Literarni sprehod — 17.05 Turistična oddaja — 18.15 Odskočna deska — 18.45 Jezikovni pogovori — 20.00 Četrtkov večer — 21.00 Lirika skozi čas — 22.10 Popevke za lahko noč.

Petek, 11. 6.: 8.05 Divertimento in suita — 8.55 Pionirski tednik — 10.35 Novost na knjižni polici — 11.00 Turistični napotki — 12.15 Domače pesmi in napevi — 12.30 Odlomki iz Bizetove opere „Carmen“ — 14.35 V svetu klavirskih variacij — 15.45 Novo v znanosti — 17.05 Petkov simfonični koncert — 18.15 Revija naših pevcev zabavnih melodij — 20.30 Tedenski zunanjepolitični pregled — 21.45 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Za ljubitelja jazza.

TELEVIZIJA

AVSTRIJA

Sobota, 5. 6.: 17.03 Galapagos — 17.35 Za družino — 18.35 Kaj vidimo novega — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Vihar v kozarcu, komedija — 21.45 Rumeni balon, kriminalka.

Nedelja, 6. 6.: 17.03 Za otroke — 17.50 Svet mladine — 19.00 Dokumentarni film — 19.30 Aktualni šport — 20.05 Romul veliki, komedija — 21.45 Noben dan brez glasbe.

Ponedeljek, 7. 6.: 17.03 Sneguljčica — 19.30 Zaklad v pesku — 20.10 Gospod z milijoni.

Torek, 8. 6.: 18.30 Tečaj angleščine — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Bar morskega psa — 21.25 Inozemski odmev.

Sreda, 9. 6.: 11.03 Moj prijatelj Enrico — 12.30 Inozemski odmev — 17.03 Listamo po slikanici — 17.25 Lassie — 17.50 Za družino — 18.30 Tečaj francoščine — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Štirje dragulji.

Četrtek, 10. 6.: 11.03 Komentar k časovnemu dogajanju — 12.00 V gosteh pri Francu Nablu — 18.30 Tečaj angleščine — 18.55 Športni kalejdoskop — 18.30 Čas v sliki — 20.15 Kvartet, quiz — 21.45 Jazz v Ameriki.

Petek, 11. 6.: 11.03 Intervju s časom — 18.30 Pogled v deželo — 19.00 Televizijska kuhinja — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Lepe oči Agate — Grčija.

JUGOSLAVIJA

Nedelja, 6. 6.: 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Na črko na črko — 11.30 Gozdni čuvaji — 18.00 V nedeljo ob šestih — 19.00 Dr. Kildare, film — 20.00 Dnevnik — 20.45 Vabilo na quiz.

Ponedeljek, 7. 6.: 11.40 Atomsko jedro — 16.40 Ruščina — 17.10 Govorimo angleško — 17.40 Francozi pri vas doma — 18.10 Risanke — 18.25 Obzornik — 18.45 Halo, tukaj Veselovi — 19.15 Tedenski športni pregled — 20.00 Dnevnik — 20.30 Homents Musicaux — 21.40 Naš teleobjektiv.

Torek, 8. 6.: 20.30 Festival slovenske popevke.

Sreda, 9. 6.: 16.50 Govorimo rusko — 17.10 Učimo se angleščine — 17.40 Film za otroke — 18.00 Slike sveta — 18.25 Obzornik — 18.45 Dosežki znanosti — 19.15 Resna glasba — 19.45 Cikcak — 20.00 Dnevnik — 20.30 Lirika — 20.40 Deset zadetkov — 21.55 Kulturna panorama.

Četrtek, 10. 6.: 11.00 Francozi pri vas doma — 16.40 Ruščina — 17.10 Govorimo angleško — 17.40 Mendov spored — 18.25 Obzornik — 18.45 Reportaža — 19.45 Kalejdoskop — 20.00 Dnevnik — 20.40 Volkovi, drama.

Petek, 11. 6.: 16.50 Govorimo rusko — 17.10 Učimo se angleščine — 18.10 Skrinjica, ki pripoveduje — 18.25 Obzornik — 18.45 Tribuna — 19.15 Vizitka Borisa Franka in njegovih Kranjcev — 20.00 Dnevnik — 20.30 John Belinda, film.

RADIO TRST

Slovenske oddaje

Sobota, 5. 6.: 12.15 Kulturni odmevi — 15.00 Volan — 16.00 Zgodbe prve svetovne vojne — 17.00 Pevski zbori Furlanije-Julijske krajine — 17.30 Pisani balonček — 19.15 Družinski obzornik — 20.35 Teden v Italiji — 20.45 Komorni zbor iz Celja.

Nedelja, 6. 6.: 8.30 Kmetijska oddaja — 11.00 S pesmijo na planine — 11.15 Andrejček išče bata, mladinska radijska igra — 13.00 Odmevi tedna v naši deželi — 15.30 Krokodili, drama — 20.30 Iz slovenske folklore — 21.00 Vabilo na ples.

Ponedeljek, 7. 6.: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi — 17.20 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 18.30 Koncertisti naše dežele — 19.00 Veseli planšarji — 21.00 Zaroka v samostanu, komična opera.

Torek, 8. 6.: 12.15 Pomenek s poslušalkami — 17.20 Italijanščina po radiu — 20.35 Kulturni odmevi — 22.00 Slovenske novele.

Sreda, 9. 6.: 12.00 Zaročenca, radijska igra — 13.30 Prijetna srečanja — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 19.15 Higiena in zdravje — 21.00 Simfonični koncert.

Četrtek, 10. 6.: 12.15 V Trstu pred 100 leti — 17.20 Italijanščina po radiu — 17.40 Iz albuma lahke glasbe — 18.30 Glasbena oddaja za mladino — 21.00 Dialogi, drama — 22.30 Avtorji Furlanije-Julijske krajine.

Petek, 11. 6.: 12.15 Pomenek s poslušalkami — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 18.30 Slovenski solisti — 19.00 Kvintet Avsenik — 19.15 Italija in južni Slovani — 20.35 Gospodarstvo in delo — 21.00 Koncert operne glasbe.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Blaž Singer; uredništvo in uprava: Celovec - Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 56-24. — Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Celovec - Klagenfurt 2, Postfach 124.